

9. วัสดุเพียโซอิเล็กทริก (piezoelectric material)

9.1 การวัดแรงดันไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

บทความ การวัดแรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงตามเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ์

Thongchai Panmatarith

บทคัดย่อ

ได้วัดแรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงตามเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

Abstract

The voltage dependence of time of piezoelectric device was measured.

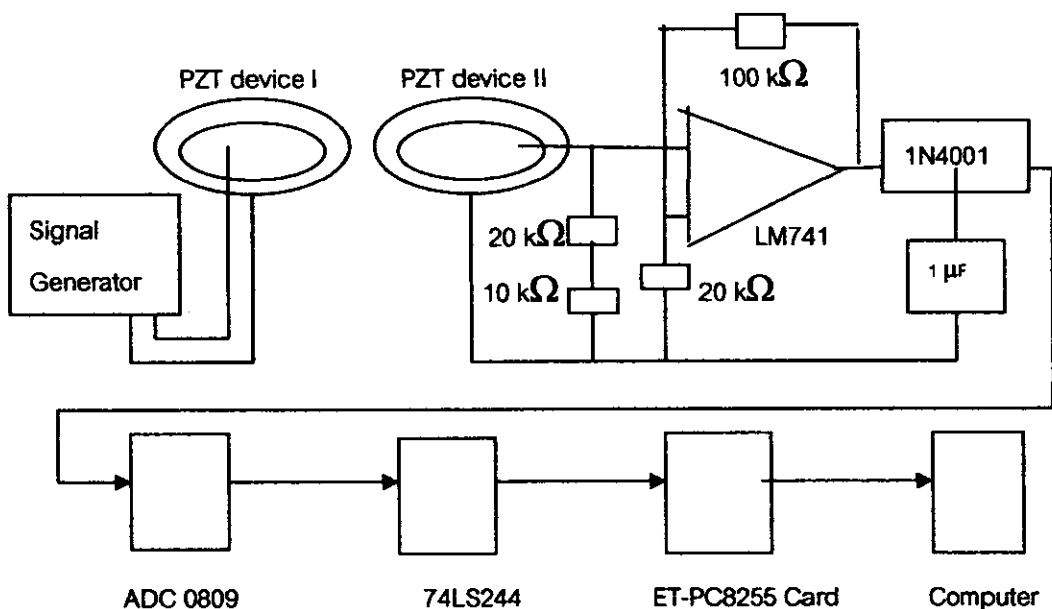
คำนำ

เพ็ญ (Pierre) และ แจคควิ (Jacques) ได้ค้นพบไฟฟ้าเพียโซ (piezoelectricity) ในปี ค.ศ. 1880 ในระหว่างทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของความดัน (pressure) ที่มีต่อการเกิดประจุไฟฟ้า (electric charge) โดยผลึกในสารควอทซ์ (quartz), ซิลค์เบลนด์ (zincblende), ทัวร์มาลีน (tourmaline) เกล็ดโรเชลล์ (rochelle salt) แคดี (Cady) ได้นิยาม "ไฟฟ้าเพียโซ" ว่าเป็นโพลาไรเซชันทางไฟฟ้าที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความเครียดเชิงกลที่เกิดขึ้นในผลึก โดยที่โพลาไรเซชันมีค่าเป็นสัดส่วนโดยตรงกับความเครียด วัสดุเพียโซอิเล็กทริก (piezoelectric material) แสดงสมบัติเฟอร์โรอิเล็กทริก (ferroelectric property) การเกิดไฟฟ้าเฟอร์โรมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างผลึกและความสมมาตรของผลึก การประยุกต์ใช้งานของวัสดุเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ อุปกรณ์ที่ทำมาจากสารเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ ไมโครโฟน (microphone), ลำโพง (loudspeaker), หัววัดการสั่น (vibration sensor), ไฮโดรโฟน (hydrophone), อุปกรณ์กรองคลื่น (wave filters) และอุปกรณ์ทำความสะอาดอัลตราโซนิค (ultrasonic cleaner)

บทความนี้เป็นการวัดแรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงตามเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

วิธีการทดลอง

1) จัดเตรียมวงจรเชื่อมต่อสำหรับให้คอมพิวเตอร์วัดแรงดันไฟฟ้าของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกแสดงดังรูปที่ 9.1.1 แล้วทดสอบจนใช้ได้

รูปที่ 9.1.1 การวัดแรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงตามเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

2) เขียนโปรแกรมให้คอมพิวเตอร์แสดงกราฟแรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงตามเวลา แล้วทดสอบงานใช้ได้

```
Program Voltage_vs_Time_Graph_for_Piezoelectric_Device;
```

```
uses crt, graph;
```

```
var grdrv, grmode, gerror : integer;
```

```
    ch          : char;
```

```
const PA      = $0304;
```

```
    Pcontrol = $0307;
```

```
procedure axis;
```

```
var p,q : integer;
```

```
    tex : string;
```

```
begin
```

```
    grdrv:=detect ; initgraph(grdrv,grmode,'c:\tp\bgi');
```

```
    setgraphmode(grmode);
```

```
    line(50,50,50,305) ; line(50,305,600,305);
```

```
    line(50,50,600,50) ; line(600,50,600,305);
```

```
    settextstyle(defaultfont , horizdir,0);
```

```
    for p := 50 to 600 do
```

```
        begin
```

```
            if p mod 32 = 0 then
```

```
                begin
```

```
                    line(p+18, 295, p+18, 305); str(round(p/32-1),tex);
```

```
                    outtextxy(p+18, 320, tex);
```

```
                end;
```

```
            end;
```

```
        settextstyle(defaultfont , horizdir,0);
```

```
        for q:= 50 to 305 do
```

```
            begin
```

```
                line(45,q,55,q) ; str(((305-q) mod 5)+1, tex); outtextxy(20,q,tex)
```

```
            end;
```

```
        end;
```

```
procedure plot ;
```

```
var i, x, y, DV : integer;
```

```
    AV      : real;
```

```
begin
```

```
    outtextxy(235,10, Voltage versus Time for Piezoelectric Device);
```

```
    outtextxy(235,18, _____);
```

```

outtextxy(50,30, Voltage (V));
outtextxy(540,340,time (s));
outtextxy(48,303,"");
begin
  DV := 0; AV:= 0;
  port [Pcontrol ]:=$90;
  for j:=0 to 550 do
    begin
      DV:=port[PA];
      AV:=(5/255)*DV;
      x:=j+50 ; y:=305-DV;
      lineto(x,y);
      delay(30)
    end;
  end;
  readln;
  closegraph;
end;
begin (main)
  repeat
    axis;
    plot;
    ch:=readkey;
  until ord(ch) = 27;
end.

```

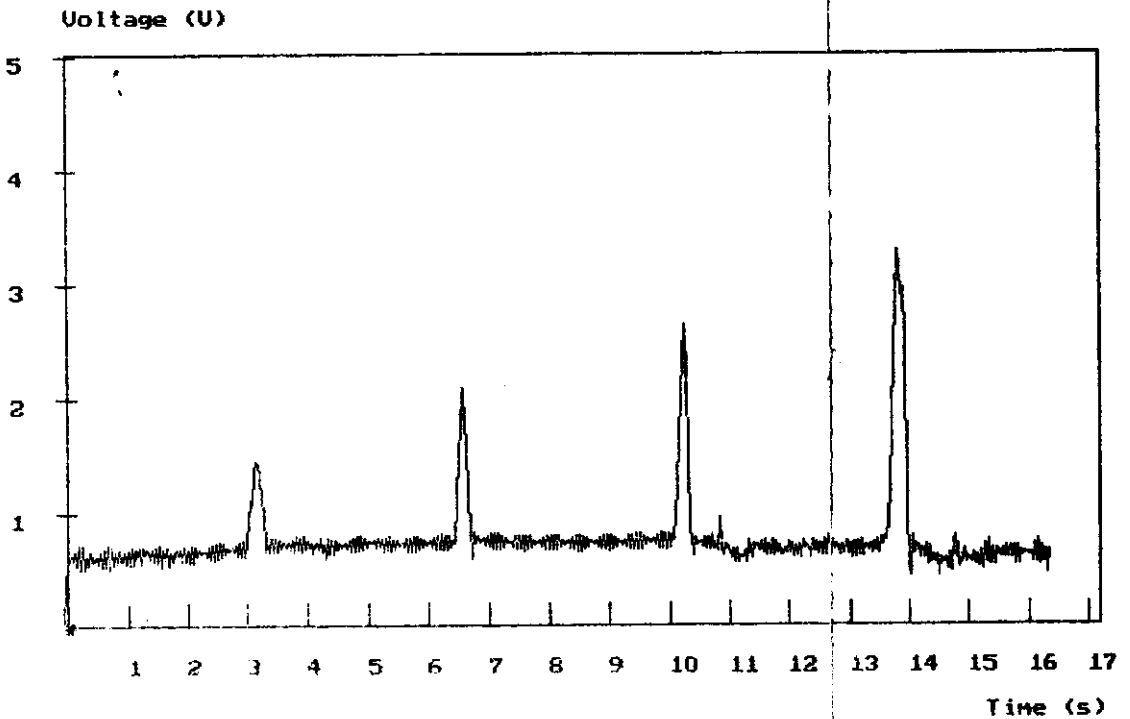
3) ปลดอยแรงดันไฟฟ้าจากเครื่องกำเนิดสัญญาณไฟฟ้าไปยังอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก I อุปกรณ์จะแปลงแรงดันไฟฟ้าเป็นสัญญาณเสียงซึ่งเป็นปรากฏการณ์แบบฮ้อม คลื่นเคลื่อนที่ไปชนอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก II อุปกรณ์จะแปลงแรงดันของคลื่นเป็นแรงดันไฟฟ้าซึ่งเป็นปรากฏการณ์แบบฮ้อม ใช้ Op Amp 741 ขยายแรงดันไฟฟ้า ใช้ไดโอดเรียงกระแสแปลงแรงดันไฟฟ้าสลับเป็นแรงดันไฟฟ้ากระแสตรง แรงดันที่ได้ เรียกว่า แรงดันอนาลอก (AV)

4) ส่งแรงดันไฟฟ้านี้ที่เข้าทางขา 26 (I₀) ของ ADC0809 ไอซี ADC0809 จะทำหน้าที่แปลงแรงดันอนาลอก (AV) เป็นแรงดันดิจิทัล (DV) แรงดันดิจิทัลขนาด 8 บิต ถูกส่งผ่าน 74LS244 ซึ่งทำหน้าที่เป็นบัฟเฟอร์ ส่งแรงดันดิจิทัล 8 บิต D7,D6,D5,D4,D2,D1,D0 นี้ไปยัง ET-PC8255 Card และให้ผ่านทางพอร์ต A ของ IC8255 แล้วเข้าไปใน RAM ส่งให้แสดงค่า DV บนจอ แปลง DV เป็น AV แรงดัน AV นี้ ก็คือ แรงดันไฟฟ้าที่ออกมาจากอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ผลการทดลอง

แรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงตามเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกแสดงดังรูปที่ 9.1.2

VOLTAGE VS TIME GRAPH FOR PZT DEVICE 2549

รูปที่ 9.1.2 แรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงตามเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

วิเคราะห์การทดลอง

แรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงตามเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกที่บอกสมบัติเพียโซอิเล็กทริก

สรุปผลการทดลอง

ได้วิธีการวัดแรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงตามเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

เอกสารอ้างอิง

Moulson, A.J. and Herbert, J.M. Electroceramics. Chapman & Hall, London, 1990.

9.2 การวัดเพียโซรีซิสแตนซ์ของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

บทความ การวัดเพียโซรีซิสแตนซ์ของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ์

Thongchai Panmatarith

M.Sc. (Solid State Physics), Assoc. Prof., Materials Physics Laboratory,

Department of Physics, Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai, 90112 Thailand.

Corresponding e-mail : tongchai.p@psu.ac.th

บทคัดย่อ

ได้วัดเพียโซรีซิสแตนซ์ของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

Abstract

Piezoresistance of piezoelectric device was measured.

คำนำ

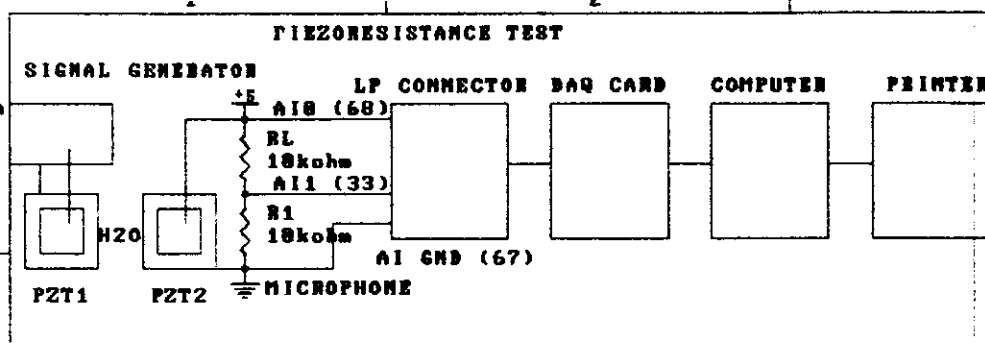
เพียเร (Pierre) และแจคควิ (Jacques) ได้ค้นพบไฟฟ้าเพียโซ (piezoelectricity) ในปี ค.ศ. 1880 ในระหว่างทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของความดัน (pressure) ที่มีต่อการเกิดประจุไฟฟ้า (electric charge) โดยผลึกในสารควอทซ์ (quartz), ซิลค์เบลนด์ (zincblende), ทัวร์มาลีน (tourmaline) เกลือโรเชลล์ (rochelle salt) แคดี (Cady) ได้นิยาม "ไฟฟ้าเพียโซ" ว่าเป็นโพลาริเซชันทางไฟฟ้าที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความเครียดเชิงกลที่เกิดขึ้นในผลึก โดยที่โพลาริเซชันมีค่าเป็นสัดส่วนโดยตรงกับความเครียด วัสดุเพียโซอิเล็กตริก (piezoelectric material) แสดงสมบัติเฟอร์โรอิเล็กตริก (ferroelectric property) การเกิดไฟฟ้าเพียโซมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างผลึกและความสมมาตรของผลึก การประยุกต์ใช้งานของวัสดุเพียโซอิเล็กตริก ได้แก่ อุปกรณ์ที่ทำมาจากสารเพียโซอิเล็กตริก ได้แก่ ไมโครโฟน (microphone), ลำโพง (loudspeaker), หัววัดการสั่น (vibration sensor), ไฮโดรโฟน (hydrophone), อุปกรณ์กรองคลื่น (wave filters) และอุปกรณ์ทำความสะอาดอัลตราซาวด์ (ultrasonic cleaner)

บทความนี้เป็นการวัดเพียโซรีซิสแตนซ์ของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กตริก

วิธีการทดลอง

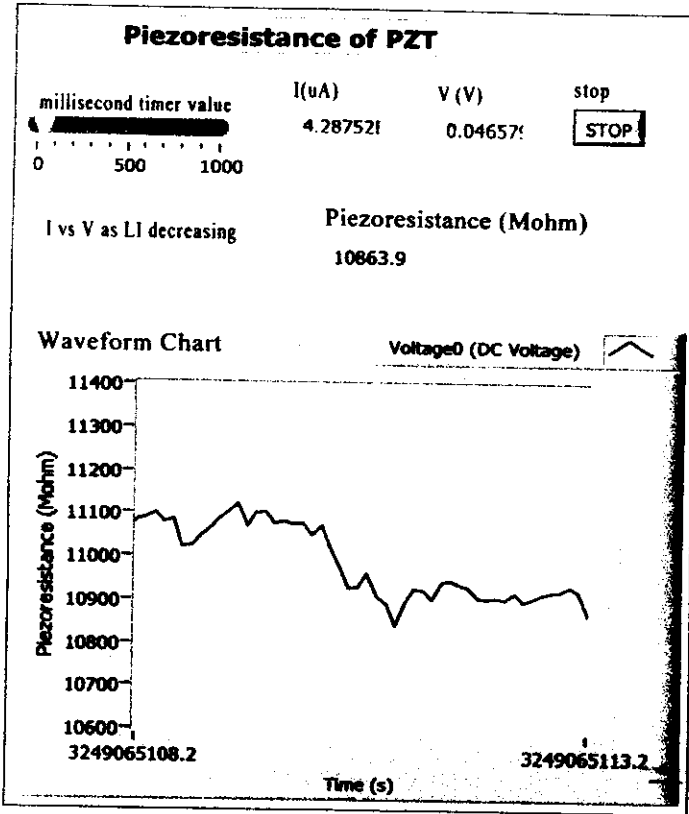
จัดวงจรดังรูปที่ 9.2.1 เครื่องกำเนิดสัญญาณไฟฟ้าจ่ายแรงดันไฟฟ้ามาให้อุปกรณ์ PZT ที่ทำหน้าที่เป็นลำโพง คลื่นเสียงที่เกิดขึ้นเดินทางผ่านน้ำมาที่อุปกรณ์ PZT ที่ทำหน้าที่เป็นไมโครโฟน แรงดันไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจะทำให้กระแสไฟฟ้าไหลผ่านตัวต้านทาน R1 และ R2 ทำให้มีแรงดันไฟฟ้าตกคร่อมเท่ากับ V1 และ V2 ตามลำดับ เมื่อ $V = V_1 + V_2$ ให้แรงดันไฟฟ้า V และ V2 เข้า AI0 และ AI1 ของ LP connector ผ่าน DAQ Card (PCI 6221) เข้าไปในคอมพิวเตอร์ คำนวณ $R = V/I$ ส่งให้แสดง R บนจอ

Front Panel และ Block Diagram แสดงดังรูปที่ รูปที่ 9.2.2 DAQ Assistant ทำหน้าที่อ่านแรงดันไฟฟ้า V และ V2 ส่งค่า V และ V2 ไปที่ Amplitude and Level Measurements ทำหน้าที่จัดปริมาณการวัดเป็นแบบ Mean (DC) ส่งมาที่ Split signal ซึ่งทำหน้าที่แยกแรงดันไฟฟ้าทั้งสองค่าออกจากกัน ใช้สูตร $I = V_2/R_2$ เมื่อ $R_2 = 10000 \Omega$ แปลง I(A) ไปเป็น I(μ A) ด้วย Multiply x1000000 คำนวณเพียโซรีซิสแตนซ์ (R) ด้วยสูตร $R = V/I$ และ Divide แสดงค่า R ด้วย Numeric Indicator และ Waveform Graph Millisecond Multiple เป็นเวลาหน่วย Stop Button เป็น numeric control ทำหน้าที่เปิดปิดสวิตช์ While Loop ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานที่ซ้ำๆกัน ส่ง RUN เพื่อแสดงผลทั้งหมด ส่งพิมพ์ Front Panel และ Block Diagram ออกทาง Printer

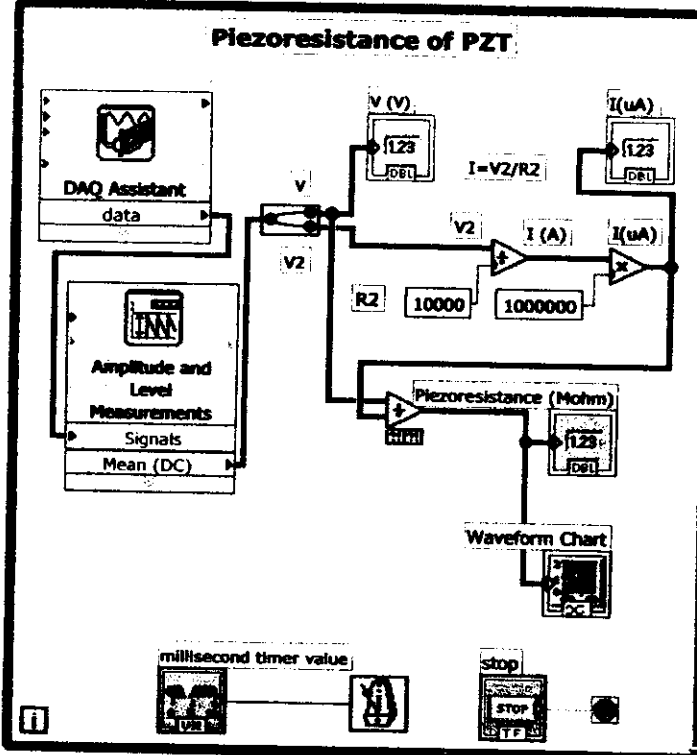
รูปที่ 9.2.1 การจัดชุดการทดลองสำหรับการวัดเพียโซรีซิสแตนซ์ของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กตริก

i-PZT-Piezoresistance.vi
 D:\0-0a LV \iiaoo3A0CN* *0'·0è 3#\Th-PZT-Piezoresistance.vi
 ist modified on 12/15/2006 at 10:05 AM
 inted on 12/15/2006 at 10:06 AM

i-PZT-Piezoresistance.vi
 D:\0-0a LV \iiaoo3A0CN* *0'·0è 3#\Th-PZT-Piezoresistance.vi
 Last modified on 12/15/2006 at 10:05 AM
 Printed on 12/15/2006 at 10:06 AM

While Loop

รูปที่ 9.2.2 Front Panel และ Block diagram สำหรับการวัดเพียโซรีซิสแตนซ์ของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ผลการทดลอง

ผลการวัดเพียโซรีซิสแตนซ์ของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกแสดงดังรูปที่ 9.2.2

วิเคราะห์ผลการทดลอง

ผลการวัดเพียโซรีซิสแตนซ์ของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกที่บอกสมบัติของสารในขณะที่เกิดปรากฏการณ์เพียโซอิเล็กทริก

สรุปผลการทดลอง

ระบบเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมด้วย LabVIEW สามารถแสดงวัดเพียโซรีซิสแตนซ์ของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

เอกสารอ้างอิง

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ พิสิกส์วัสดุเล็กโตเรทราเมกส์ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2548

[Http:// www.ni.com](http://www.ni.com), LabVIEW™ Basic I. Introduction Course Manual, National Instruments Corporation, 1993-2001.

9.3 การวัดกระแสไฟฟ้าที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้าของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

บทความ การวัดกระแสไฟฟ้าที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้าของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ

Thongchai Panmatarith

M.Sc. (Solid State Physics), Assoc. Prof., Materials Physics Laboratory,

Department of Physics, Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai, 90112 Thailand.

Corresponding e-mail : tongchai.p@psu.ac.th

บทคัดย่อ

ได้วัดกระแสไฟฟ้าที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้าของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

Abstract

The relationship of current and voltage of piezoelectric device was measured.

คำนำ

เพียเร (Pierre) และแจคควิ (Jacques) ได้ค้นพบไฟฟ้าเพียโซ (piezoelectricity) ในปี ค.ศ. 1880 ในระหว่างทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของความดัน (pressure) ที่มีต่อการเกิดประจุไฟฟ้า (electric charge) โดยผลึกในสารควอทซ์ (quartz), ซิลค์เบลนด์ (zincblende), ทัวร์มาลีน (tourmaline) เกลือโรเชลล์ (rochelle salt) แคดี (Cady) ได้นิยาม "ไฟฟ้าเพียโซ" ว่าเป็นโพลาไรเซชันทางไฟฟ้าที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความเครียดเชิงกลที่เกิดขึ้นในผลึก โดยที่โพลาไรเซชันมีค่าเป็นสัดส่วนโดยตรงกับความเครียด วัสดุเพียโซอิเล็กทริก (piezoelectric material) แสดงสมบัติเฟอร์โรอิเล็กทริก (ferroelectric property) การเกิดไฟฟ้าเฟอร์โรมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างผลึกและความสมมาตรของผลึก

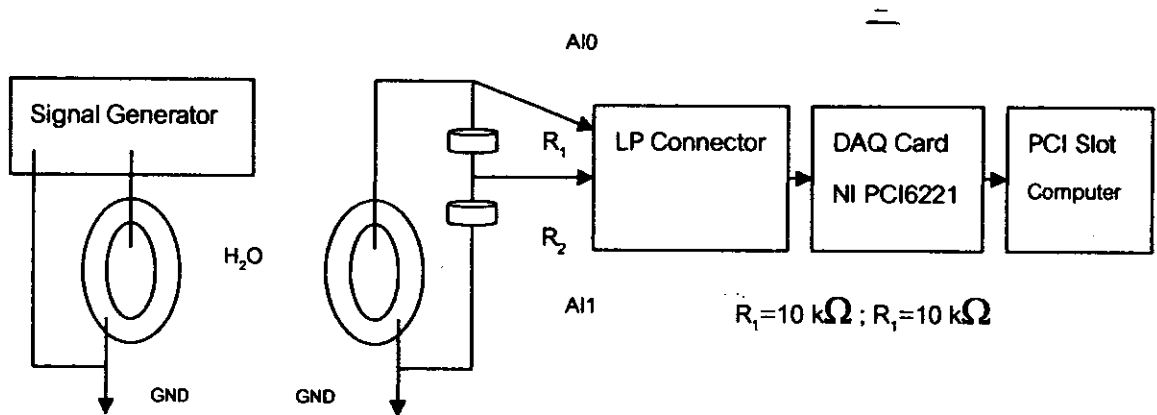
การประยุกต์ใช้งานของวัสดุเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ อุปกรณ์ที่ทำมาจากสารเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ ไมโครโฟน (microphone), ลำโพง (loudspeaker), หัววัดการสั่น (vibration sensor), ไฮโดรโฟน (hydrophone), อุปกรณ์กรองคลื่น (wave filters) และอุปกรณ์ทำความสะอาดอัลตราโซนิคส์ (ultrasonic cleaner)

บทความนี้เป็นการศึกษาการวัดกระแสไฟฟ้าที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้าของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

วิธีการทดลอง

จัดวงจรดังรูปที่ 9.3.1 เครื่องกำเนิดสัญญาณไฟฟ้าจ่ายแรงดันไฟฟ้ามาให้อุปกรณ์ PZT ที่ทำหน้าที่เป็นลำโพง คลื่นเสียงที่เกิดขึ้นเดินทางผ่านน้ำมาที่อุปกรณ์ PZT ที่ทำหน้าที่เป็นไมโครโฟน แรงดันไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจะทำให้มีกระแสไฟฟ้าไหลผ่านตัวต้านทาน R1 และ R2 ทำให้มีแรงดันไฟฟ้าตกคร่อมเท่ากับ V1 และ V2 ตามลำดับ เมื่อ $V=V_1+V_2$ ให้แรงดันไฟฟ้า V และ V2 เข้า A10 และ A11 ของ LP connector ผ่าน DAQ Card (PCI 6221) เข้าไปในคอมพิวเตอร์ คำนวณ $R=V/I$ สั่งให้แสดง R บนจอ

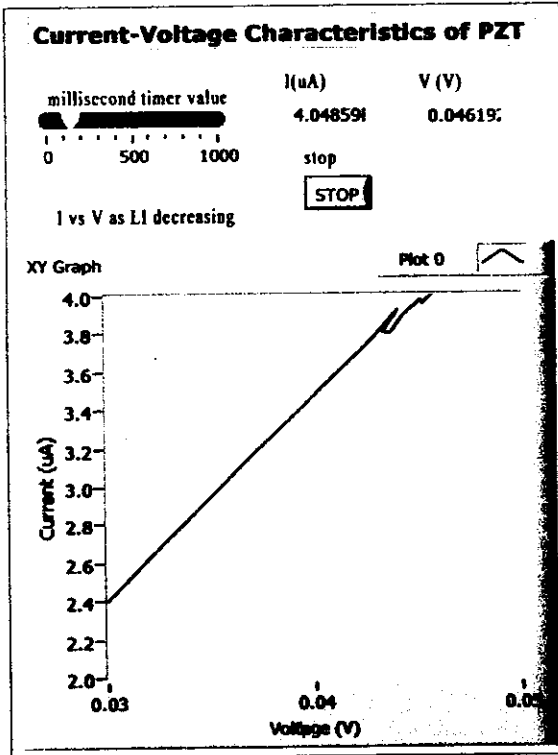
Front Panel และ Block Diagram แสดงดังรูปที่ 47.2 และ 47.3 DAQ Assistant ทำหน้าที่อ่านแรงดันไฟฟ้า V และ V2 ส่งค่า V และ V2 ไปที่ Amplitude and Level Measurements ทำหน้าที่จัดปริมาณการวัดเป็นแบบ Mean (DC) ส่งมาที่ Split signal ซึ่งทำหน้าที่แยกแรงดันไฟฟ้าทั้งสองค่าออกจากกัน ใช้สูตร $I=V_2/R_2$ เมื่อ $R_2=10000 \Omega$ แปลง I(A) ไปเป็น I(μ A) ด้วย Multiply $\times 1000000$ แสดงค่า I และ V ด้วย Numeric Indicator นำค่า I และ V ไปเขียนกราฟด้วย Build XY Graph Millisecond Multiple เป็นเวลาหนึ่งวินาที Stop Button เป็น numeric control ทำหน้าที่เปิดปิดสวิตช์ While Loop ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานที่ซ้ำๆ กัน สั่ง RUN เพื่อแสดงผลทั้งหมด สั่งพิมพ์ Front Panel และ Block Diagram ออกทาง Printer

รูปที่ 9.3.1 การจัดชุดการทดลองสำหรับการวัดกระแสไฟฟ้าที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้าของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

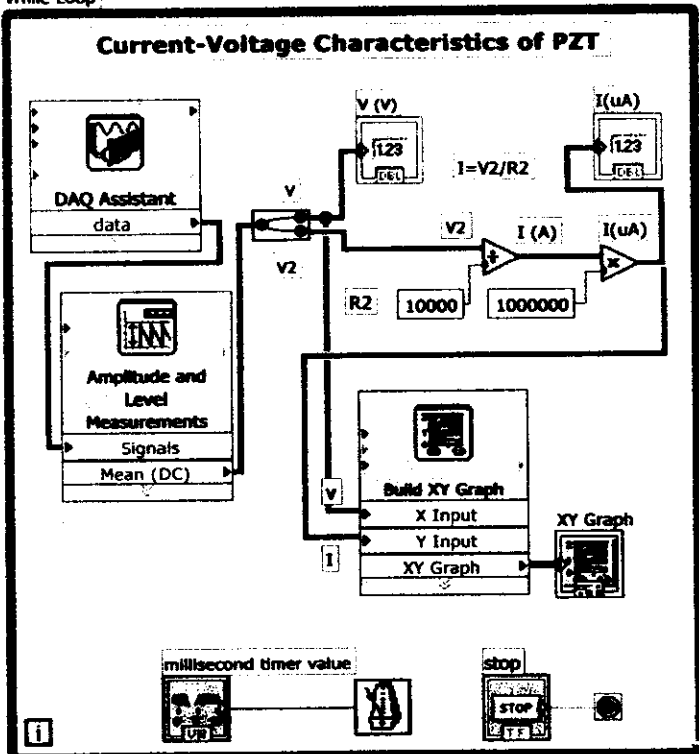

-PZT-I vs V.vi
 D:\0-0a LV III\000\ADCON\ ๑๑' ๐๕ 3#\Th-PZT-I vs V.vi
 Last modified on 12/15/2006 at 9:52 AM
 Printed on 12/15/2006 at 9:54 AM

-PZT-I vs V.vi
 D:\0-0a LV III\000\ADCON\ ๑๑' ๐๕ 3#\Th-PZT-I vs V.vi
 Last modified on 12/15/2006 at 9:52 AM
 Printed on 12/15/2006 at 9:54 AM

While Loop

รูปที่ 9.3.2 Front Panel และ Block diagram สำหรับการวัดกระแสไฟฟ้าที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้าของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ผลการทดลอง

ผลการวัดกระแสไฟฟ้าที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้าของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกแสดงดังรูปที่ 9.3.2

วิเคราะห์ผลการทดลอง

ผลการวัดกระแสไฟฟ้าที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้าของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกใช้สำหรับการออกแบบวงจร

สรุปผลการทดลอง

ระบบเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมด้วย LabVIEW สามารถแสดงกระแสไฟฟ้าที่ขึ้นกับแรงดันไฟฟ้าของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

เอกสารอ้างอิง

Http:// www.ni.com, LabVIEW™ Basic I. Introduction Course Manual,

National Instruments Corporation, 1993-2001.

Moulson, A.J. and Herbert, J.M., 1990. Electroceramics. Chapman & Hall, London.

9.4 การวัดประจุไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

บทความ การวัดประจุไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ์

Thongchai Panmatarith

M.Sc. (Solid State Physics), Assoc. Prof., Materials Physics Laboratory,

Department of Physics, Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai, 90112 Thailand.

Corresponding e-mail : tongchai.p@psu.ac.th

บทคัดย่อ

ได้วัดประจุไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

Abstract

The charge-time of piezoelectric device was measured.

คำนำ

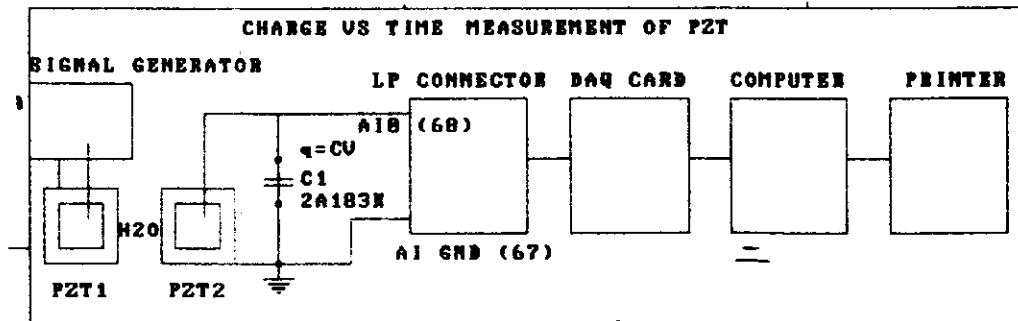
เพียเร (Pierre) และแจคคว (Jacques) ได้ค้นพบไฟฟ้าเพียโซ (piezoelectricity) ในปี ค.ศ. 1880 ในระหว่างทำการศึกษาเกี่ยวกับผลของความดัน (pressure) ที่มีต่อการเกิดประจุไฟฟ้า (electric charge) โดยผลึกในสารควอทซ์ (quartz), ซิลค์เบลนด์ (zincblende), ทัวร์มาลีน (tourmaline) เกลือโรเชลล์ (rochelle salt) แคดี (Cady) ได้นิยาม "ไฟฟ้าเพียโซ" ว่าเป็นโพลาริเซชันทางไฟฟ้าที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความเครียดเชิงกลที่เกิดขึ้นในผลึก โดยที่โพลาริเซชันมีค่าเป็นสัดส่วนโดยตรงกับความเครียด วัสดุเพียโซอิเล็กทริก (piezoelectric material) แสดงสมบัติเฟอร์โรอิเล็กทริก (ferroelectric property) การเกิดไฟฟ้าเฟอร์โรมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างผลึกและความสมมาตรของผลึก การประยุกต์ใช้งานของวัสดุเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ อุปกรณ์ที่ทำมาจากสารเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ ไมโครโฟน (microphone), ลำโพง (loudspeaker), หัววัดการสั่น (vibration sensor), ไฮโดรโฟน (hydrophone), อุปกรณ์กรองคลื่น (wave filters) และอุปกรณ์ทำความสะอาดอัลตราซาวด์ (ultrasonic cleaner)

บทความนี้เป็น การวัดประจุไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

วิธีการทดลอง

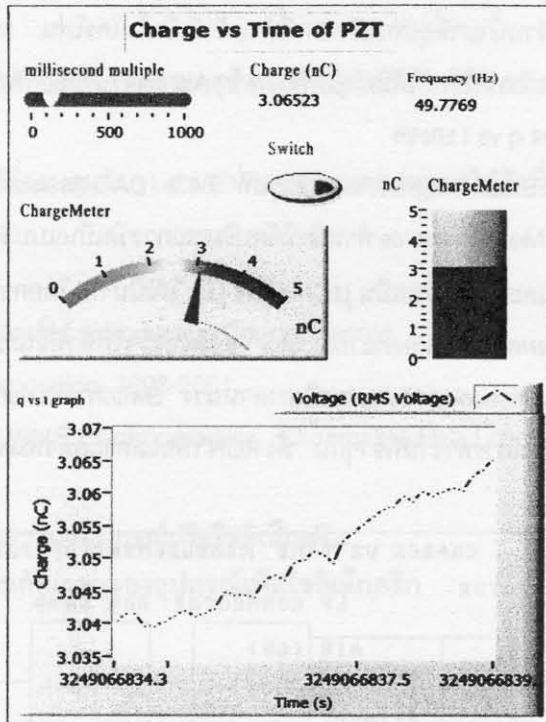
จัดวงจรดังรูปที่ 9.4.1 เครื่องกำเนิดสัญญาณไฟฟ้าจ่ายแรงดันไฟฟ้ามาให้อุปกรณ์ PZT ที่ทำหน้าที่เป็นลำโพง คลื่นเสียงที่เกิดขึ้นเดินทางผ่านน้ำมาที่อุปกรณ์ PZT ที่ทำหน้าที่เป็นไมโครโฟน แรงดันไฟฟ้าที่เกิดขึ้นมีค่า V คำนวณ ประจุไฟฟ้า $q=CV$ เมื่อ $C=2A183K$ ให้ประจุไฟฟ้า q เข้า AI0 ของ LP connector ผ่าน DAQ Card (PCI 6221) เข้าไปในคอมพิวเตอร์ สั่งให้แสดง q vs t บนจอ

Front Panel และ Block Diagram แสดงดังรูปที่ 9.4.2 DAQ Assistant ทำหน้าที่อ่านแรงดันไฟฟ้า V Amplitude and Level Measurements ทำหน้าที่จัดปริมาณการวัดเป็นแบบ Rms คำนวณประจุไฟฟ้า q ด้วยสูตร $q=CV$ เมื่อ $C=0.018 \mu F$ และ C มีหน่วยเป็น μC แปลง μC ให้เป็น nC โดยการคูณด้วย 1000 Tone Measurements ทำหน้าที่วัดความถี่ซึ่งแสดงผลด้วย Numeric Indicator แสดงประจุไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาด้วย Numeric Indicator และ Waveform Graph Millisecond Multiple เป็นเวลาหน่วย Switch เป็น numeric control ทำหน้าที่เปิดปิดสวิตช์ While Loop ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานที่ซ้ำๆกัน สั่ง RUN เพื่อแสดงผลทั้งหมด สั่งพิมพ์ Front Panel และ Block Diagram ออกทาง Printer

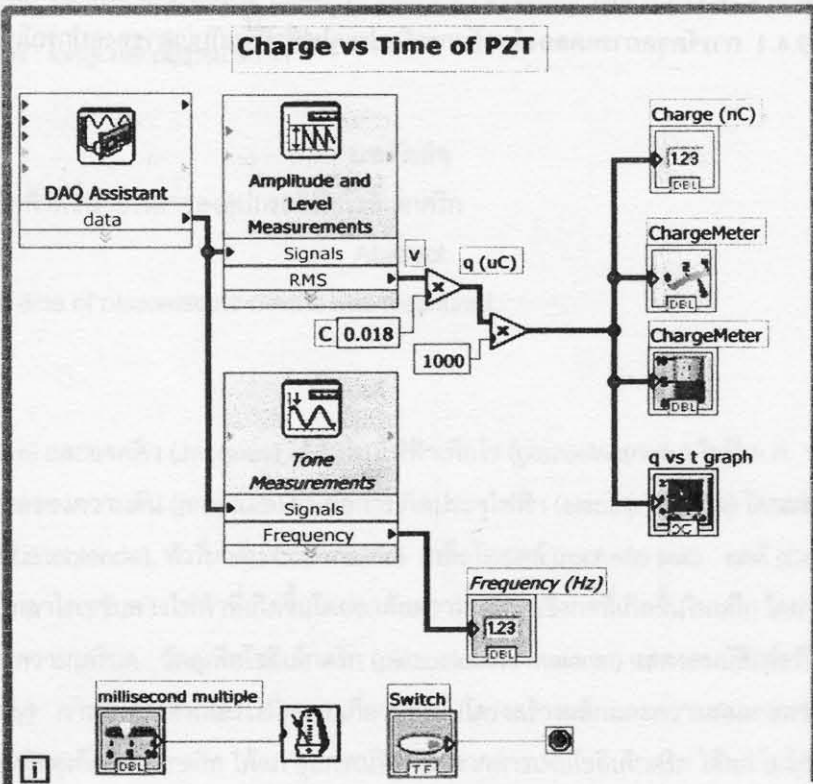

รูปที่ 9.4.1 การจัดการชุดการทดลองสำหรับการวัดประจุไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

Th-PZT-q vs t.vi
 D:\0-0a LV \íííáááÀÐÇÑ´ ¢Ø´Õè 3#\Th-PZT-q vs t.vi
 Last modified on 12/15/2006 at 10:34 AM
 Printed on 12/15/2006 at 10:34 AM

PZT-q vs t.vi
 \0-0a LV \íííáááÀÐÇÑ´ ¢Ø´Õè 3#\Th-PZT-q vs t.vi
 st modified on 12/15/2006 at 10:34 AM
 inted on 12/15/2006 at 10:34 AM

รูปที่ 9.4.2 Front Panel และ Block diagram สำหรับการวัดประจุไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ผลการทดลอง

ผลการวัดประจุไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกแสดงดังรูปที่ 9.4.2

วิเคราะห์ผลการทดลอง

ผลการวัดประจุไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกที่บอกสมบัติเพียโซอิเล็กทริก

สรุปผลการทดลอง

ระบบเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมด้วย LabVIEW สามารถแสดงประจุไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

เอกสารอ้างอิง

Http:// www.ni.com, LabVIEW™ Basic I. Introduction Course Manual,

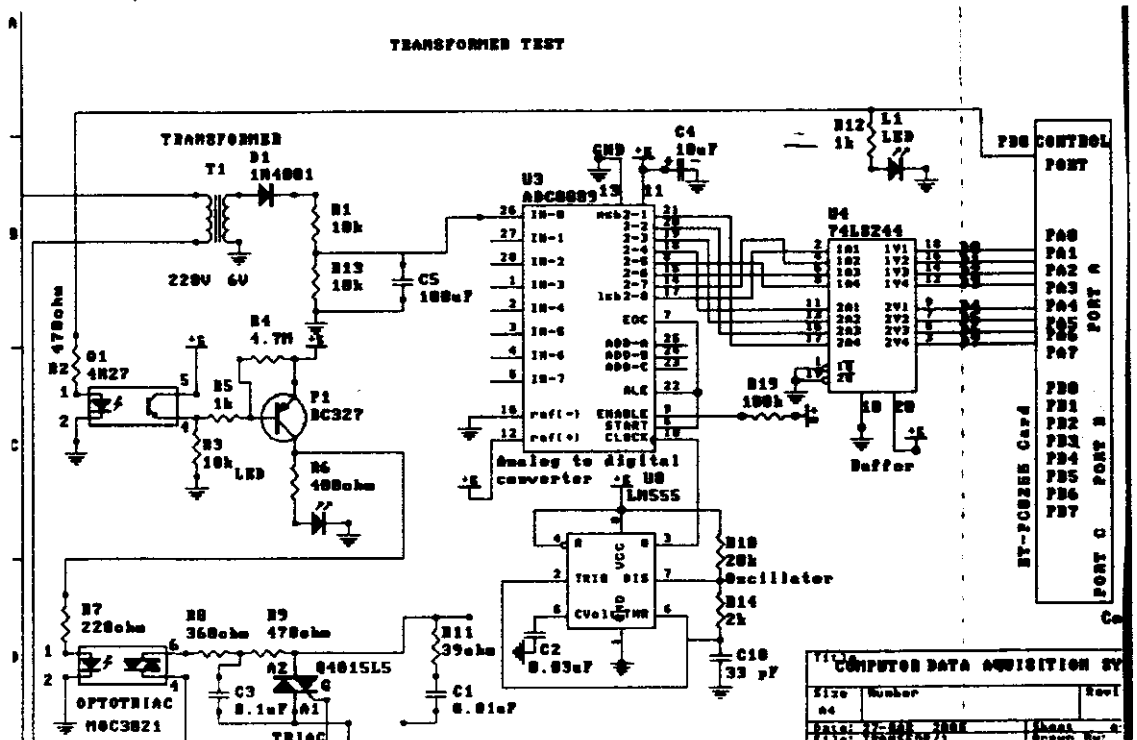
National Instruments Corporation, 1993-2001.

Moulson, A.J. and Herbert, J.M., 1990. Electroceramics. Chapman & Hall, London.

9.5 การควบคุมวงจรที่ใช้โหม่งและการทดสอบที่เกี่ยวข้อง

บทความ การควบคุมวงจรที่ใช้โหม่ง

การจัตุทดลองสำหรับการควบคุมวงจรที่ใช้โหม่งแสดงดังรูปที่ 9.5.1

รูปที่ 9.5.1 การควบคุมวงจรที่ใช้โหม่ง

บทความ ผลของการโหม่งที่มีต่อค่าความต้านทานไฟฟ้าและเส้นโค้งความสัมพันธ์ระหว่างความต้านทานกับอุณหภูมิของสารโครไมเอมออกไซด์

Effect of Poling on Resistance value and Resistance vs Temperature Relation Curve of Cr₂O₃ Material

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ
Thongchai Panmatarith

กึ่งกานต์ เปาะทอง²
Kingkan Poatong

ABSTRACT

Disc shape pellet samples were prepared by Standard ceramic techniques. Electrodes were made with silver paste. Sample phase from XRD diffraction pattern was Cr_2O_3 . Poling -electric field was 3.72 kV/mm and poling time was 47 s. Sample resistance before and after poling had 1.22 M Ω and 114.0 k Ω at 22 °C. Resistance after poling had value less than before poling 10.7 times. The equation that showed relation between resistance and temperature were $R = 0.0671T^2 - 21.981T + 1701.8$ (before poling) and $R = -0.0046T^2 - 0.0189T + 116.68$ (after poling). After poling, sample resistance and temperature sensitivity was to decrease. Sample had NTC thermistor's behaviour before and after poling.

บทคัดย่อ

ก่อนการรูปงานที่เตรียมได้โดยวิธีเทคนิคเซรามิกส์มาตรฐาน ขั้วไฟฟ้าของสารทำจากกาวยเงิน เฟสของสารในภาพถ่าย XRD เป็น Cr_2O_3 สนามไฟฟ้าโพลิงมีค่า 3.72 kV/mm และเวลาที่ใช้ในการโพลิงมีค่าเวลา 47s ความต้านทานไฟฟ้าของสารก่อนและหลังโพลิงมีค่า 1.22 M Ω และ 114.0 k Ω ที่ 22 °C ความต้านทานของสารหลังโพลิงมีค่าน้อยกว่าก่อนโพลิง 10.7 เท่า สมการที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้านทานกับอุณหภูมิของ Cr_2O_3 คือ $R = 0.0671T^2 - 21.981T + 1701.8$ (ก่อนโพลิง) และ $R = -0.0046T^2 - 0.0189T + 116.68$ (หลังโพลิง) สารหลังโพลิงมีความต้านทานและความไวต่อการตอบสนองต่ออุณหภูมิลดลง สารแสดงสมบัติเป็นเทอร์มิสเตอร์แบบ NTC ก่อนและหลังโพลิง

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90112
 นักศึกษา ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จ.สงขลา 90112

บทนำ

วัสดุเพียโซอิเล็กทริก (piezoelectric material) แสดงสมบัติเฟอร์โรอิเล็กทริก (ferroelectric property) โครงสร้างผลึกของสารเพียโซอิเล็กทริกเป็นแบบเพอรอฟสไกต์ซึ่งสามารถนำไปทำกระบวนการโพลิงให้กลายเป็นเฟอร์โรอิเล็กทริกเซรามิกส์ การเกิดไฟฟ้าเฟอร์โรมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างผลึกและความสมมาตรของผลึก

ในปี 1833 ฟาราเดย์(Faraday)ได้ค้นพบและรายงานเกี่ยวกับพฤติกรรมกึ่งการนำไฟฟ้า(semiconducting behaviour)ของ Ag_2S หัววัดอุณหภูมิที่ทำมาจากเซรามิกส์ที่ใช้ในทางการค้า⁽¹⁾เริ่มในปี 1940 และมีการผลิตเป็นอุตสาหกรรมกันอย่างกว้างขวางในปี 1950-1960 เทอร์มิสเตอร์ที่จะศึกษานี้เป็นแบบ NTC เทอร์มิสเตอร์แบบนี้จะมี NTCR สูง⁽²⁾ NTCR ย่อมาจากสัมประสิทธิ์อุณหภูมิของความต้านทานที่เป็นลบ(negative temperature coefficient of resistance) หรือค่า α ความต้านทานของเทอร์มิสเตอร์แบบ NTC ที่มีค่าลดลงอย่างรวดเร็วในขณะที่อุณหภูมิเปลี่ยนแปลงจากผลของลักษณะสมบัติอินทรินซิก(intrinsic characteristics)

บทความนี้เป็นผลของการโพลิงที่มีต่อค่าความต้านทานไฟฟ้าและเส้นโค้งความสัมพันธ์ระหว่างความต้านทานกับอุณหภูมิของสารโครเมียมออกไซด์

วิธีการทดลอง

1) เตรียมสาร ชี้นำลักษณะของสารด้วยเครื่อง XRD วัดขนาดและทำขั้วไฟฟ้า

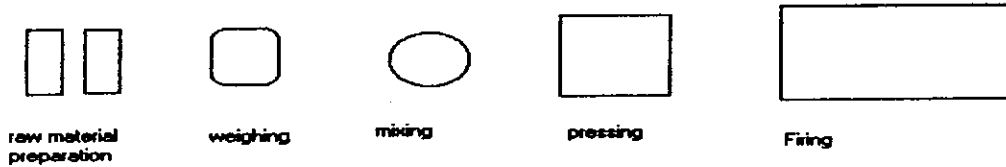
วัสดุอุปกรณ์

เครื่องชั่ง กระเบื้องพลาสติก ครก ขวดหมุนผสมสาร พีวีเอ น้ำกลั่น เบ้าอัดสาร เครื่องอัดสาร(RIHK 25 tons)

temperature controller (FCR-13A-R/M) thermocouple type K (CA) (model JB-35) เครื่อง XRD(Philips PW3710)

วิธีการทดลอง

เตรียมก้อนสาร Cr_2O_3 โดยวิธีเทคนิคเซรามิกส์มาตรฐาน(Standard ceramic techniques)ดังแสดงในรูปที่ 49.1 เริ่มจากสรรเป็นผงในขวด คำนวณน้ำหนัก ชั่งผงของสาร หมุนผสมสารด้วยเครื่องหมุน หยดทีวีเอผสมน้ำ อัดเป็นก้อน นำสารไปเผาสองครั้งมีอุณหภูมิการเผาเป็น 900°C และ 1100°C นำก้อนสารที่ผ่านการเผาไปถ่ายด้วยเครื่อง XRD เพื่อดูเฟสของสาร ใช้ไมโครมิเตอร์วัดขนาดของสาร ทำซ้ำด้วยกาวเงินซึ่งทำได้โดยผสมเงินกับกาว ทาบนผิวของสารแล้วอบด้วยเตาไฟฟ้าที่อุณหภูมิ 120°C เป็นเวลา 10 นาที

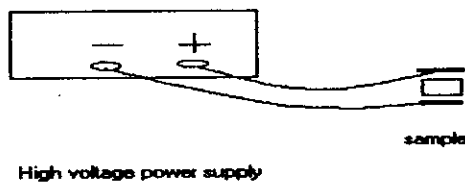
รูปที่ 9.5.2 แสดงการเตรียมก้อนสารโดยวิธีเทคนิคเซรามิกส์มาตรฐาน

2) โพลิงสารและวัดความต้านทานไฟฟ้าของสารก่อนและหลังโพลิงอุปกรณ์

แผงวงจรสำหรับโพลิง นาฬิกาจับเวลา Fluke 45 Dual Display Multimeter

วิธีการ

นำสารที่ผ่านการทำซ้ำด้วยกาวเงินไปทำโพลิงซึ่งทำได้โดยการป้อนแรงดันไฟฟ้า $10,000\text{ V}$ ไปที่สารเป็นเวลา 47 s ในอากาศ ที่อุณหภูมิห้อง การป้อนแรงดันไฟฟ้าเป็นแบบพัลส์ การจับชุดทดลองแสดงดังรูปที่ 9.5.1 วัดความต้านทานไฟฟ้าของสารก่อนและหลังโพลิง

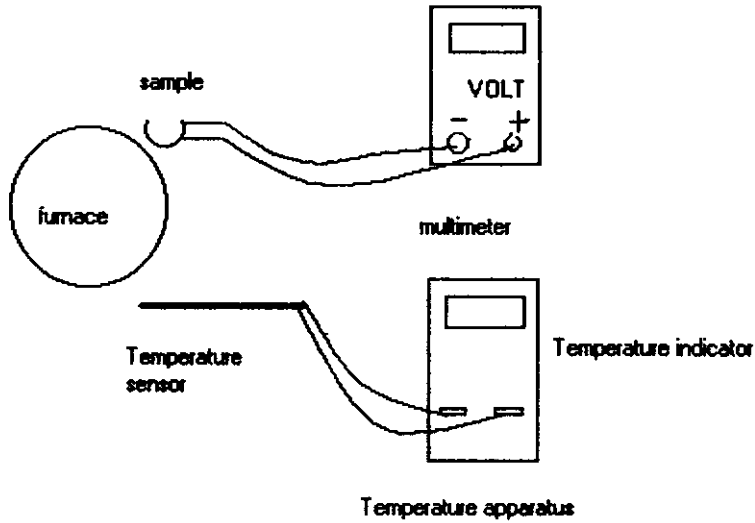
รูปที่ 9.5.3 แสดงการทดลองโพลิงสาร

3) วัดความต้านทานที่อุณหภูมิต่างๆของสาร Cr_2O_3 ก่อนและหลังโพลิงวัสดุอุปกรณ์

เตาไฟฟ้า Fluke 45 Dual Display Multimeter เครื่องวัดอุณหภูมิ (AVD M890C⁺)

วิธีการ

การจัดชุดการทดลองดังแสดงในรูปที่ 9.5.4 วัดความต้านทานที่อุณหภูมิต่างๆ

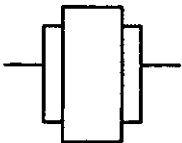

รูปที่ 9.5.4 แสดงการจัดชุดเครื่องมือสำหรับวัดความต้านทานที่อุณหภูมิต่างๆในย่านสูงกว่าอุณหภูมิห้อง

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1) ผลการเตรียมสาร ซึ่งบ่งลักษณะของสารด้วยเครื่อง XRD วัดขนาดและทำซ้ำไฟฟ้า

ได้ก่อนสารรูปงานมีความหนาและเส้นผ่าศูนย์กลางเท่ากับ มีค่า 2.69 mm และ 12.99 mm ตามลำดับ ภาพถ่าย XRD พบเฟสของสารเป็น Cr_2O_3 สารที่ทำซ้ำไฟฟ้าแล้วแสดงในรูปที่ 9.5.6

รูปที่ 9.5.5 แสดงสารที่ทำซ้ำไฟฟ้าแล้ว

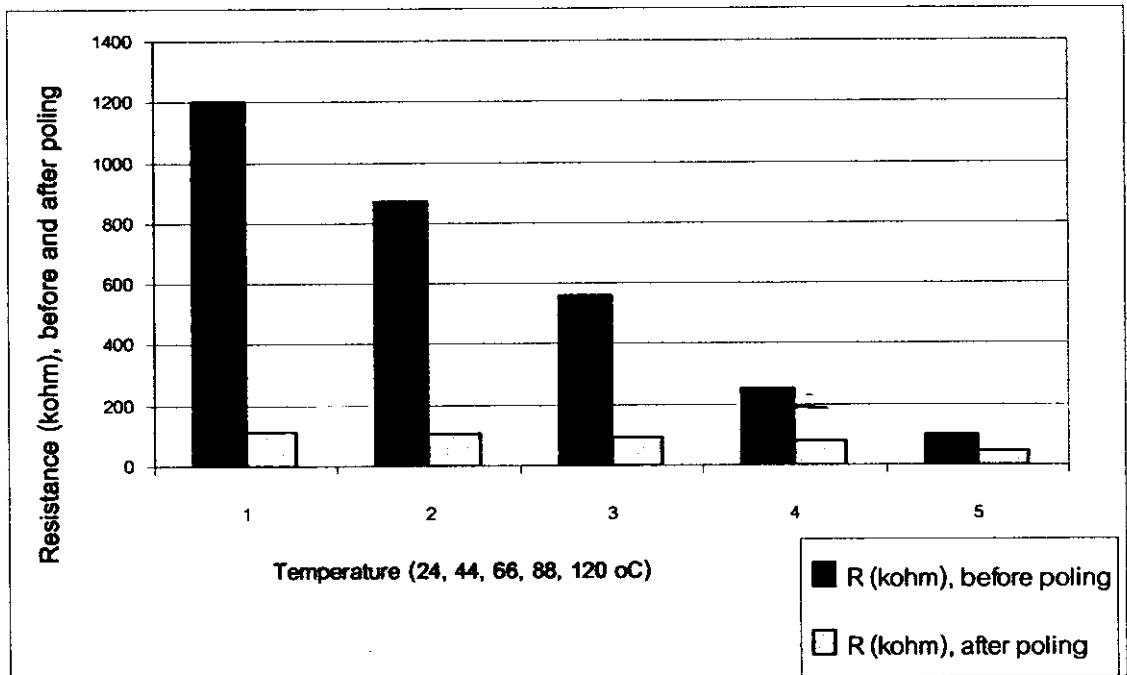
2) ผลการโพลิงสารและวัดความต้านทานไฟฟ้าของสารก่อนและหลังโพลิง

แรงดันไฟฟ้าที่ใช้โพลิง 10,000 V เวลาที่ใช้ 47 s สนามไฟฟ้าโพลิงมีค่า 3.72 kV/mm เมื่อนำสนามไฟฟ้าออกไป โพลลาไรเซชันบางส่วนจะค้างในสาร ผลการวัดความต้านทานไฟฟ้า (R) ก่อนโพลิงและหลังโพลิงด้วยเครื่องมัลติมิเตอร์ พบว่าได้ผลดังนี้

ก่อนโพลิง สารมีความต้านทานไฟฟ้า 1.22 M Ω (22 °C)

หลังโพลิง สารมีความต้านทานไฟฟ้า 114.0 k Ω (22 °C)

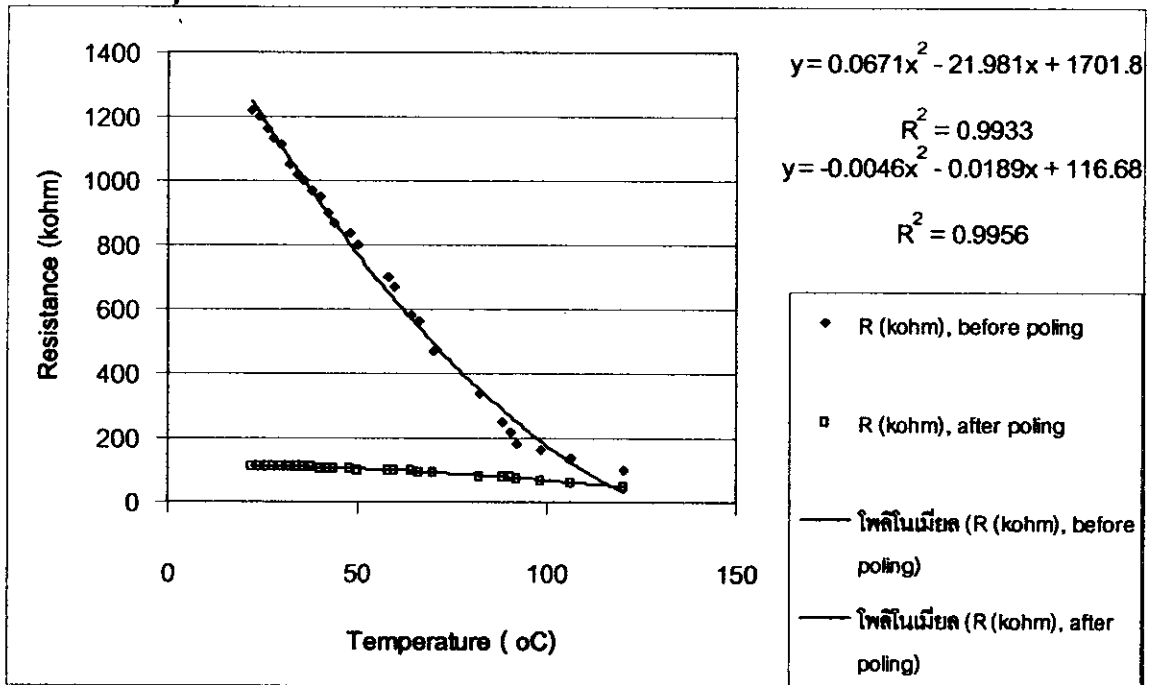
เมื่อเปรียบเทียบความต้านทานก่อนและหลังโพลิงพบว่าความต้านทานของสารหลังโพลิงมีค่าน้อยกว่าก่อนโพลิง 10.7 เท่า ดังแสดงในรูปที่ 9.5.6

รูปที่ 9.5.6 แสดงการเปรียบเทียบความต้านทานก่อนและหลังโพลิงของสาร Cr₂O₃ ที่อุณหภูมิ 24, 44, 66, 88, 120 °C

3) ผลการวัดความต้านทานที่อุณหภูมิต่างๆของสาร Cr₂O₃ ก่อนและหลังโพลิง

ผลการวัดแสดงในรูปที่ 9.5.7 การเปรียบเทียบความต้านทานกับอุณหภูมิของสารพบว่าความชันของกราฟ ($\Delta R/\Delta T$) มีค่ามากกว่าหลังโพลิง ความไวในการตอบสนองต่อความร้อนของสารก่อนโพลิงมากกว่าหลังโพลิง

รูปที่ 9.5.7 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความต้านทานกับอุณหภูมิของสาร Cr_2O_3 ก่อนและหลังโพลิง

สรุปผลการทดลอง

ก่อนสารรูปงานที่เตรียมได้มีขั้วไฟฟ้าทำจากกาเวเงิน ผลการทดสอบพบว่าภาพถ่าย XRD พบเฟสของสารเป็น Cr_2O_3 ความต้านทานไฟฟ้าของสารก่อนและหลังโพลิงมีค่า $1.22\text{ M}\Omega$ และ $114.0\text{ k}\Omega$ ที่ $22\text{ }^{\circ}\text{C}$ เมื่อเปรียบเทียบความต้านทานก่อนและหลังโพลิงที่ $22\text{ }^{\circ}\text{C}$ พบว่าความต้านทานของสารหลังโพลิงมีค่าน้อยกว่าก่อนโพลิง 10.7 เท่า ความต้านทานของสารที่ลดลงเนื่องจากการโพลิงทำให้มีโพลาริเซชันค้างในสาร

ความสัมพันธ์ระหว่างความต้านทานกับอุณหภูมิ คือ

$$Cr_2O_3 \text{ ก่อนโพลิง} : R = 0.0671T^2 - 21.981T + 1701.8$$

$$Cr_2O_3 \text{ หลังโพลิง} : R = -0.0046T^2 - 0.0189T + 116.68$$

ความชันของกราฟ ($\Delta R/\Delta T$) ก่อนโพลิงมีค่ามากกว่าหลังโพลิง สารมีลักษณะเป็นเทอร์มิสเตอร์แบบ NTC ก่อนและหลังโพลิง การประยุกต์ใช้งานของสารเป็นหัววัดอุณหภูมิทำได้โดยการนำค่าความต้านทานที่อุณหภูมิต่างๆ ที่วัดได้จากการทดลองในหัวข้อ 3 มาทำเป็นตาราง เมื่อจะวัดก็นำสารนี้ไปปรับความร้อน อ่านความต้านทานของสาร แปลงความต้านทานเป็นอุณหภูมิโดยอาศัยตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความต้านทานไฟฟ้ากับอุณหภูมิ

คำนิยาม

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากทุนทำงานแลกเปลี่ยนของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ประจำปี 2544 งานวิจัยนี้ได้ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์จากห้องปฏิบัติการฟิสิกส์วัสดุ หน่วยเครื่องมือกลางและศูนย์เครื่องมือกลางของมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

1. MARTINEZ SARRION, M. L., J. Mat. Sci. 30 : 2610-2615, 1995.
2. Moulson, A.J. and Herbert, J.M., Electroceramics, Chapman & Hall, London, 1990.
3. SOLIMAN, F. A. S., J. Mat. Sci. : Mat. In Elec. 4 : 293-300, 1993.

9.6 การทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก บทความ การทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก ด้วยโปรแกรมวิชวลเบสิก

ธงชัย พันธุ์เมฆาฤทธิ์¹ และ น.ส. สุจิตรา หนนท²

Thongchai Panmatarith¹ and Sujitra Hanon²

¹M.Sc. (Solid State Physics), Assoc. Prof., ²Physics student, Materials Physics Laboratory,

Department of Physics, Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai, 90112 Thailand.

Corresponding e-mail : tongchai.p@psu.ac.th

บทคัดย่อ

เพื่อศึกษาการทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกด้วยโปรแกรมวิชวลเบสิก

Abstract

The operation of loudspeaker and microphone of piezoelectric device was studied with Visual Basic Program.

คำนำ

วัสดุเพียโซอิเล็กทริก (piezoelectric material) แสดงสมบัติเฟอร์โรอิเล็กทริก (ferroelectric property) โครงสร้างผลึกของสารเพียโซอิเล็กทริกเป็นแบบเพอโรฟสไกต์ซึ่งสามารถนำไปทำกระบวนการโพลงให้กลายเป็นเฟอร์โรอิเล็กทริกเซรามิกส์ การเกิดไฟฟ้าเฟอร์โรมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างผลึกและความสมมาตรของผลึก ปรากฏการณ์เพียโซอิเล็กทริกแบบตรงเป็นปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแรงเชิงกล (mechanical force) เป็นแรงดันไฟฟ้า (electric voltage) ปรากฏการณ์เพียโซอิเล็กทริกแบบย้อนเป็นปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแรงดันไฟฟ้า (electric voltage) เป็นแรงสั่นเชิงกล (mechanical vibration) การประยุกต์ใช้งานของวัสดุเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ อุปกรณ์ที่ทำมาจากสารเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ ไมโครโฟน (microphone), ลำโพง (loudspeaker) ไมโครโฟน ทำหน้าที่แปลงสัญญาณเสียงให้เป็นสัญญาณไฟฟ้า ลำโพงทำหน้าที่แปลงสัญญาณไฟฟ้าให้เป็นสัญญาณเสียง

บทความนี้เป็นการทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

วิธีการทดลอง

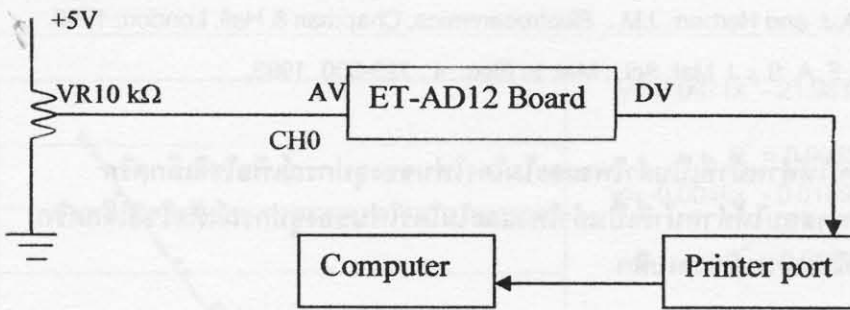
ก. การป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงที่ปรับค่าได้เข้าคอมพิวเตอร์

วัสดุอุปกรณ์

- 1) ตัวต้านทานปรับค่าได้ VR10 k Ω
- 2) โฟโตบอร์ด
- 3) วงจรเชื่อมต่อ ET-AD12 Card
- 4) โปรแกรม Visual Basic
- 5) คอมพิวเตอร์

วิธีการทดลอง

- 1) จัดเตรียมบอร์ดการทดลองดังรูปที่ 9.6.1

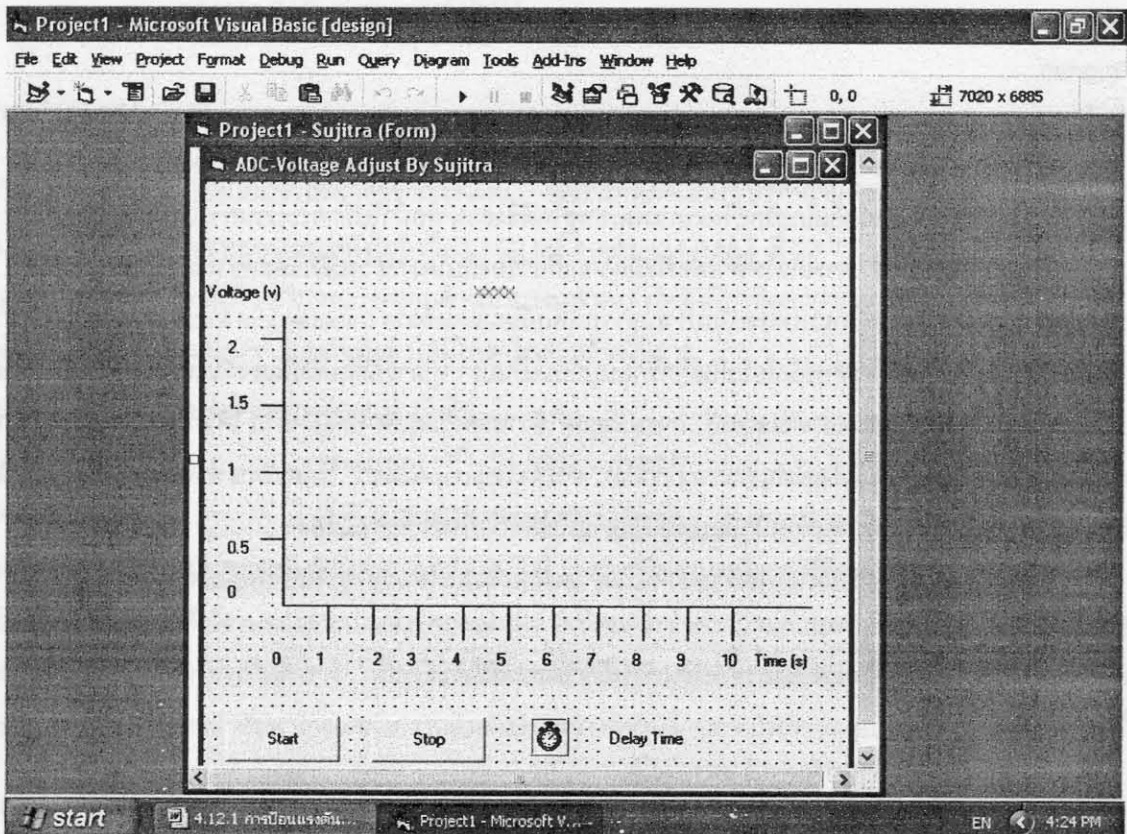

รูปที่ 9.6.1 แสดงการป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงที่ปรับค่าได้เข้าคอมพิวเตอร์

ป้อนแรงดันไฟฟ้าที่ปรับค่าได้ในช่วง 0-5V เข้า ET-AD12 Board พอร์ตนี้จะแปลงแรงดันอนาล็อก (AV) ให้เป็นแรงดันดิจิทัล (DV) ข้อมูลค่าแรงดันไฟฟ้าจะเข้าทางพอร์ตเครื่องพิมพ์ที่ละบิต บิต D_0 เข้าก่อน บิต $D_1, D_2, D_3, D_4, D_5, D_6, D_7$ ที่เหลือเข้าตามหลังกันไปตามลำดับ คำสั่งในโปรแกรมจะส่งแรงดันไฟฟ้าที่วัดได้ในรูปอนาล็อก (0-5V) บนจอในลักษณะที่เป็นกราฟ

- 2) เขียนโปรแกรมสำหรับการวัดการป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงที่ปรับค่าได้เข้าโดยใช้โปรแกรม Visual Basic เปิด Visual Basic 6.0 แล้วเลือกสร้างแอปพลิเคชันแบบ Standard Exe

เมื่อปรากฏฟอร์มขึ้นให้ใส่คอนโทรลลงบนฟอร์มดังรูปที่ 9.6.2

รูปที่ 9.6.2 แสดงการวางคอนโทรลลงบนฟอร์มเพื่อแสดงการป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงที่ปรับค่าได้

Properties Window

VERSION 5.00

Begin VB.Form Sujitra

Caption = "ADC-Voltage Adjust By Sujitra"
ClientHeight = 6375
ClientLeft = 60
ClientTop = 450
ClientWidth = 6900
LinkTopic = "Form1"
ScaleHeight = 6375
ScaleWidth = 6900
StartPosition = 3 Windows Default

Begin VB.Timer Timer 1

Interval = 1
Left = 3480
Top = 5760

End

Begin VB.CommandButton Command 2

Caption = "Stop"
Height = 495
Left = 1800
TabIndex = 1
Top = 5760
Width = 1215

End

Begin VB.CommandButton Command 1

Caption = "Start"
Height = 495
Left = 240
TabIndex = 0
Top = 5760
Width = 1215

End

Begin VB.Label Label 20

Caption = "0"
Height = 255

Left = 240
TabIndex = 21
Top = 4320
Width = 375

End

Begin VB.Label Label 19

Caption = "0"
Height = 255
Left = 720
TabIndex = 20
Top = 5040
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 18

Caption = "10"
Height = 255
Left = 5520
TabIndex = 19
Top = 5040
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 17

Caption = "9"
Height = 375
Left = 5040
TabIndex = 18
Top = 5040
Width = 375

End

Begin VB.Label Label 16

Caption = "8"
Height = 255
Left = 4560
TabIndex = 17
Top = 5040
Width = 375

End

Begin VB.Label Label 15

Caption = "7"
Height = 255
Left = 4080
TabIndex = 16
Top = 5040
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 14

Caption = "6"
Height = 375
Left = 3600
TabIndex = 15
Top = 5040
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 13

Caption = "5"
Height = 255
Left = 3120
TabIndex = 14
Top = 5040
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 12

Caption = "4"
Height = 255
Left = 2640
TabIndex = 13
Top = 5040
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 11

Caption = "3"
Height = 255

Left = 2160
TabIndex = 12
Top = 5040
Width = 135

End

Begin VB.Label Label10

Caption = "2"
Height = 255
Left = 1800
TabIndex = 11
Top = 5040
Width = 135

End

Begin VB.Label Label9

Caption = "1"
Height = 255
Left = 1200
TabIndex = 10
Top = 5040
Width = 255

End

Begin VB.Line Line17

X1 = 5640
X2 = 5640
Y1 = 4560
Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line16

X1 = 5160
X2 = 5160
Y1 = 4560
Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line15

X1 = 4680
X2 = 4680

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 14

X1 = 4200

X2 = 4200

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 13

X1 = 3720

X2 = 3720

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 12

X1 = 3240

X2 = 3240

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 11

X1 = 2760

X2 = 2760

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 10

X1 = 2280

X2 = 2280

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 9

X1 = 1800

X2 = 1800

```
Y1          = 4560
Y2          = 4920
End
Begin VB.Line Line 8
X1          = 1320
X2          = 1320
Y1          = 4560
Y2          = 4920
End
Begin VB.Line Line 7
X1          = 860
X2          = 860
Y1          = 4560
Y2          = 4580
End
Begin VB.Line Line 6
X1          = 880
X2          = 880
Y1          = 4560
Y2          = 4580
End
Begin VB.Label Label 2
Caption     = "Delay Time"
Height     = 255
Left       = 4320
TabIndex   = 9
Top        = 5880
Width      = 855
End
Begin VB.Line Line 5
X1          = 600
X2          = 840
Y1          = 2400
Y2          = 2400
End
```

Begin VB.Line Line 4

X1 = 600

X2 = 840

Y1 = 3840

Y2 = 3840

End

Begin VB.Line Line 3

X1 = 600

X2 = 840

Y1 = 3120

Y2 = 3120

End

Begin VB.Line Line 27

X1 = 600

X2 = 840

Y1 = 1680

Y2 = 1680

End

Begin VB.Line Line 2

X1 = 6480

X2 = 840

Y1 = 4560

Y2 = 4560

End

Begin VB.Line Line 1

X1 = 840

X2 = 840

Y1 = 1440

Y2 = 4560

End

Begin VB.Label Label 8

Caption = "XXXX"

ForeColor = &H80000015&

Height = 255

Left = 2880

TabIndex = 8

Top = 1080

Width = 855

End

Begin VB.Label Label 7

Caption = "Time (s)"

Height = 255

Left = 5880

TabIndex = 7

Top = 5040

Width = 615

End

Begin VB.Label Label 6

Caption = "Voltage (v)"

Height = 255

Left = 0

TabIndex = 6

Top = 1080

Width = 975

End

Begin VB.Label Label 5

Caption = "2."

Height = 255

Left = 240

TabIndex = 5

Top = 1680

Width = 255

End

Begin VB.Label Label 4

Caption = "1.5"

Height = 255

Left = 240

TabIndex = 4

Top = 2280

Width = 255

End

Begin VB.Label Label 3

```

Caption      = "1"
Height      = 255
Left        = 240
TabIndex    = 3
Top         = 3000
Width       = 135

```

```
End
```

```
Begin VB.Label Label 1
```

```

Caption      = "0.5"
Height      = 255
Left        = 240
TabIndex    = 2
Top         = 3840
Width       = 255

```

```
End
```

```
End
```

เขียนโค้ดคำสั่งเพื่อควบคุมการทำงานของบอร์ดไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ปรับค่าได้เข้าคอมพิวเตอร์
'ADC-Voltage Adjust

```

Private Declare Function Inp Lib "inout32.dll" Alias "Inp32" (ByVal PortAddress As Integer) As Integer
Private Declare Sub Out Lib "inout32.dll" Alias "Out32" (ByVal PortAddress As Integer, ByVal Value As Integer)

Public pwrite As Integer
Public pread As Integer
Public ch0buff As Integer
Public ad0buff As Integer
Public ch1buff As Integer
Public ad1buff As Integer
Public i As Integer

```

```
Private Sub Form_Load()
```

```
ScaleMode = 3
```

```
DrawWidth = 2
```

```
pwrite = &H378
```

```
pread = &H379
```

```
Timer1.Enabled = False
```

```
End Sub
```

```
Private Sub Command1_Click()
```

```
Timer1.Enabled = True
```

```
Form1.Refresh
```

```
End Sub
```

```
Private Sub Command2_Click()
```

```
Timer1.Enabled = False
```

```
End Sub
```

```
Private Sub Timer1_Timer()
```

```
For i = 56 To 400
```

```
Out pwrite, &HB
```

```
Out pwrite, &H3
```

```
Out pwrite, &H1
```

```
Out pwrite, &H3
```

```
Out pwrite, &H1
```

```
Out pwrite, &H3
```

```
Out pwrite, &H0
```

```
Out pwrite, &H2
```

```
Out pwrite, &H0
```

```
Out pwrite, &H2
```

```
ch0buff = 0
```

```
Out pwrite, &H1
```

```
For readcount = 1 To 12
```

```
Out pwrite, &H3
```

```
Out pwrite, &H1
```

```
Next readcount
```

```
For readcount = 1 To 12
```

```
ad0buff = (Inp(pread) And &H80) / (2 ^ 7)
```

```
ch0buff = ch0buff Or (ad0buff * (2 ^ (readcount - 1)))
```

```
Out pwrite, &H3
```

```
Out pwrite, &H1
```

```
Next readcount
```

```
Out pwrite, &HB
```

```
Label8.Caption = ch0buff
```

```
t = 248 - CInt(ch0buff / 20.38)
```

```
V = 100 + CInt(ch0buff / 20)
```

```
PSet (i, V), QBColor(12)
```

```
Call delay
```

```
Next i
```

```
End Sub
```

```
Sub delay()
```

```
Times = Timer
```

```
Do
```

```
DoEvents
```

```
Loop Until Timer >= Times + 0.002
```

```
Label2.Caption = Timer
```

```
End Sub
```

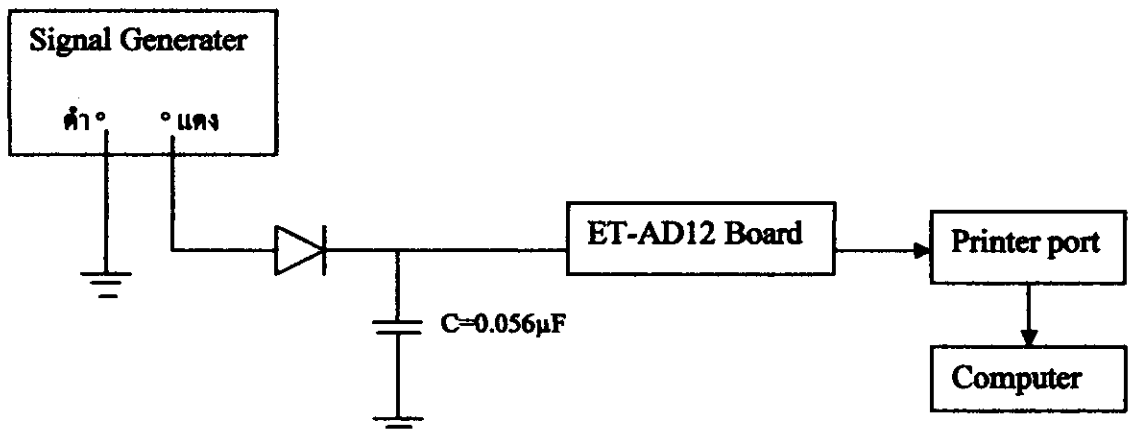
3) สั่ง Run บันทึกผล

ข. การป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสลับที่ปรับความถี่ (f) ได้เข้าคอมพิวเตอร์
วัสดุอุปกรณ์

- 1) ไดโอด 1N4001
- 2) ตัวเก็บประจุ 0.056 μF
- 3) ไฟโตบอร์ด
- 4) วงจรเชื่อมต่อ ET-AD12 Card
- 5) โปรแกรม Visual Basic
- 6) คอมพิวเตอร์

วิธีการทดลอง

- 1) จัดเตรียมบอร์ดการทดลองดังรูปที่ 9.6.3

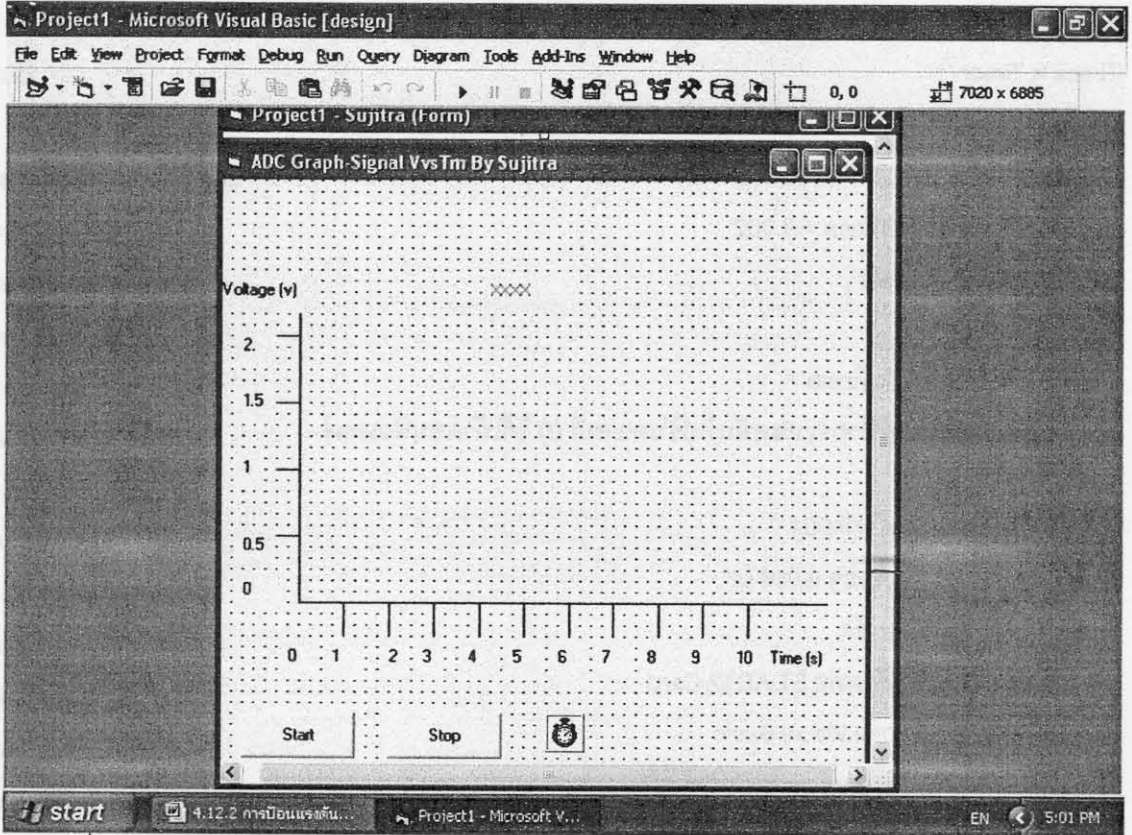
รูปที่ 9.6.3 แสดงการป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสลับที่ปรับความถี่ (f) ได้เข้าคอมพิวเตอร์

แรงดันไฟฟ้าจาก Signal Generator ส่งผ่านได้เพื่อแปลง แรงดันไฟฟ้ากระแสสลับ (V_{AC}) ให้เป็นแรงดันไฟฟ้ากระแสตรง (V_{DC}) ส่งเข้า CH0 ของ ET-AD12 Board แล้วก็ส่งไปยัง Printer Port ส่งเข้า Computer

2) เขียนโปรแกรมสำหรับการวัดการป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับที่ปรับความถี่ (f) ได้โดยใช้โปรแกรม Visual Basic

เปิด Visual Basic 6.0 แล้วเลือกสร้างแอปพลิเคชันแบบ Standard Exe

เมื่อปรากฏฟอร์มขึ้นให้ใส่คอนโทรลลงบนฟอร์มดังรูปที่ 9.6.4

รูปที่ 9.6.4 แสดงการวางคอนโทรลลงบนฟอร์มเพื่อแสดงการป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับที่ปรับความถี่ (f) ได้

Properties Window

VERSION 5.00

Begin VB.Form Sujitra

Caption	=	"ADC Graph-Signal VvsTm By Sujitra"
ClientHeight	=	6375
ClientLeft	=	60
ClientTop	=	450
ClientWidth	=	6900
LinkTopic	=	"Form1"
ScaleHeight	=	6375
ScaleWidth	=	6900

StartUpPosition = 3 Windows Default

Begin VB.Timer Timer 1

Interval = 500
Left = 3480
Top = 5760

End

Begin VB.CommandButton Command 2

Caption = "Stop"
Height = 495
Left = 1800
TabIndex = 1
Top = 5760
Width = 1215

End

Begin VB.CommandButton Command 1

Caption = "Start"
Height = 495
Left = 240
TabIndex = 0
Top = 5760
Width = 1215

End

Begin VB.Label Label 20

Caption = "0"
Height = 255
Left = 240
TabIndex = 20
Top = 4320
Width = 375

End

Begin VB.Label Label 19

Caption = "0"
Height = 255
Left = 720
TabIndex = 19
Top = 5040

Width = 255

End

Begin VB.Label Label 18

Caption = "10"

Height = 255

Left = 5520

TabIndex = 18

Top = 5040

Width = 255

End

Begin VB.Label Label 17

Caption = "9"

Height = 375

Left = 5040

TabIndex = 17

Top = 5040

Width = 375

End

Begin VB.Label Label 16

Caption = "8"

Height = 255

Left = 4560

TabIndex = 16

Top = 5040

Width = 375

End

Begin VB.Label Label 15

Caption = "7"

Height = 255

Left = 4080

TabIndex = 15

Top = 5040

Width = 255

End

Begin VB.Label Label 14

Caption = "6"

Height = 375
Left = 3600
TabIndex = 14
Top = 5040
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 13

Caption = "5"
Height = 255
Left = 3120
TabIndex = 13
Top = 5040
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 12

Caption = "4"
Height = 255
Left = 2640
TabIndex = 12
Top = 5040
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 11

Caption = "3"
Height = 255
Left = 2160
TabIndex = 11
Top = 5040
Width = 135

End

Begin VB.Label Label 10

Caption = "2"
Height = 255
Left = 1800
TabIndex = 10
Top = 5040

Width = 135

End

Begin VB.Label Label 9

Caption = "1"

Height = 255

Left = 1200

TabIndex = 9

Top = 5040

Width = 255

End

Begin VB.Line Line 17

X1 = 5640

X2 = 5640

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 16

X1 = 5160

X2 = 5160

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 15

X1 = 4680

X2 = 4680

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 14

X1 = 4200

X2 = 4200

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 13

X1 = 3720

X2 = 3720

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 12

X1 = 3240

X2 = 3240

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 11

X1 = 2760

X2 = 2760

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line10

X1 = 2280

X2 = 2280

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 9

X1 = 1800

X2 = 1800

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 8

X1 = 1320

X2 = 1320

Y1 = 4560

Y2 = 4920

End

Begin VB.Line Line 7

X1 = 860

X2	=	860
Y1	=	4560
Y2	=	4580

End

Begin VB.Line Line 6

X1	=	880
X2	=	880
Y1	=	4560
Y2	=	4580

End

Begin VB.Line Line 5

X1	=	600
X2	=	840
Y1	=	2400
Y2	=	2400

End

End

Begin VB.Line Line 4

X1	=	600
X2	=	840
Y1	=	3840
Y2	=	3840

End

End

Begin VB.Line Line 3

X1	=	600
X2	=	840
Y1	=	3120
Y2	=	3120

End

End

Begin VB.Line Line 27

X1	=	600
X2	=	840
Y1	=	1680
Y2	=	1680

End

End

Begin VB.Line Line 2

```
X1          = 6480
X2          = 840
Y1          = 4560
Y2          = 4560
```

End

Begin VB.Line Line 1

```
X1          = 840
X2          = 840
Y1          = 1440
Y2          = 4560
```

End

Begin VB.Label Label 8

```
Caption     = "XXXX"
ForeColor   = &H80000015&
Height      = 255
Left        = 2880
TabIndex    = 8
Top         = 1080
Width       = 855
```

End

Begin VB.Label Label 7

```
Caption     = "Time (s)"
Height      = 255
Left        = 5880
TabIndex    = 7
Top         = 5040
Width       = 615
```

End

Begin VB.Label Label 6

```
Caption     = "Voltage (v)"
Height      = 255
Left        = 0
TabIndex    = 6
Top         = 1080
Width       = 975
```

End

Begin VB.Label Label 5

Caption = "2."
Height = 255
Left = 240
TabIndex = 5
Top = 1680
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 4

Caption = "1.5"
Height = 255
Left = 240
TabIndex = 4
Top = 2280
Width = 255

End

Begin VB.Label Label 3

Caption = "1"
Height = 255
Left = 240
TabIndex = 3
Top = 3000
Width = 135

End

Begin VB.Label Label 1

Caption = "0.5"
Height = 255
Left = 240
TabIndex = 2
Top = 3840
Width = 255

End

End

เขียนโค้ดคำสั่งเพื่อควบคุมการทำงานของกรป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับที่ปรับความถี่ (ก) ได้เข้าคอมพิวเตอร์

'ADC-Signal Generator Voltage

Private Declare Function Inp Lib "inpout32.dll" Alias "Inp32" (ByVal PortAddress As Integer) As Integer

Private Declare Sub Out Lib "inpout32.dll" Alias "Out32" (ByVal PortAddress As Integer, ByVal Value As Integer)

Public pwrite As Integer

Public pread As Integer

Public ch0buff As Integer

Public ad0buff As Integer

Public i As Integer

Private Sub Form_Load()

ScaleMode = 3

DrawWidth = 2

pwrite = &H378

pread = &H379

Timer1.Enabled = False

End Sub

Private Sub Command1_Click()

Timer1.Enabled = True

Form1.Refresh

End Sub

Private Sub Command2_Click()

Timer1.Enabled = False

End Sub

Private Sub Timer1_Timer()

For i = 56 To 400

Out pwrite, &HB

Out pwrite, &H3

Out pwrite, &H1

Out pwrite, &H3

Out pwrite, &H1

```

Out pwrite, &H3
Out pwrite, &H0
Out pwrite, &H2
Out pwrite, &H0
Out pwrite, &H2
ch0buff = 0
Out pwrite, &H1
For readcount = 1 To 12
Out pwrite, &H3
Out pwrite, &H1
Next readcount
For readcount = 1 To 12
ad0buff = (Inp(pread) And &H80) / (2 ^ 7)
ch0buff = ch0buff Or (ad0buff * (2 ^ (readcount - 1)))
Out pwrite, &H3
Out pwrite, &H1
Next readcount
Out pwrite, &HB
Label8.Caption = ch0buff
t = 248 - CInt(ch0buff / 20.38)
V = 100 + CInt(ch0buff / 20)
PSet (i, V), QBColor(12)
Next i
End Sub

```

3) สั่ง Run บันทึกผล

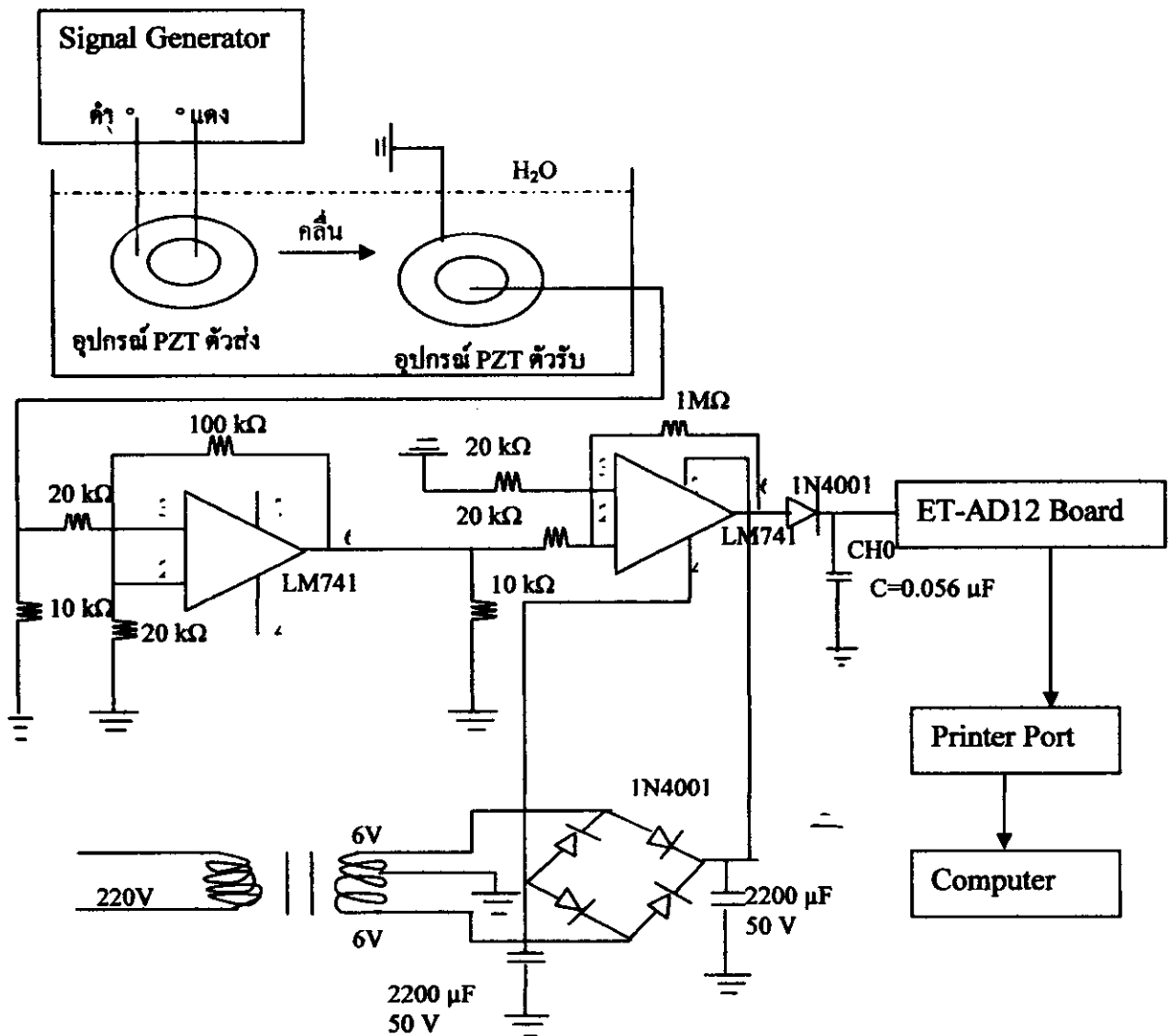
ค. การทดสอบอุปกรณ์ PZT

วัสดุอุปกรณ์

- 1) ไดโอด 1N4001 และ LM 741
- 2) ตัวเก็บประจุ 0.056 μ F และตัวต้านทานขนาดต่างๆ
- 3) Op Amp 2 ตัว และน้ำ
- 4) อุปกรณ์ PZT หม้อแปลงไฟฟ้า และโฟโตมอร์ค
- 5) วงจรเชื่อมต่อ ET-AD12 Card
- 6) โปรแกรม Visual Basic
- 7) คอมพิวเตอร์

วิธีการทดลอง

- 1) จัดเตรียมบอร์ดการทดลองดังรูปที่ 9.6.5

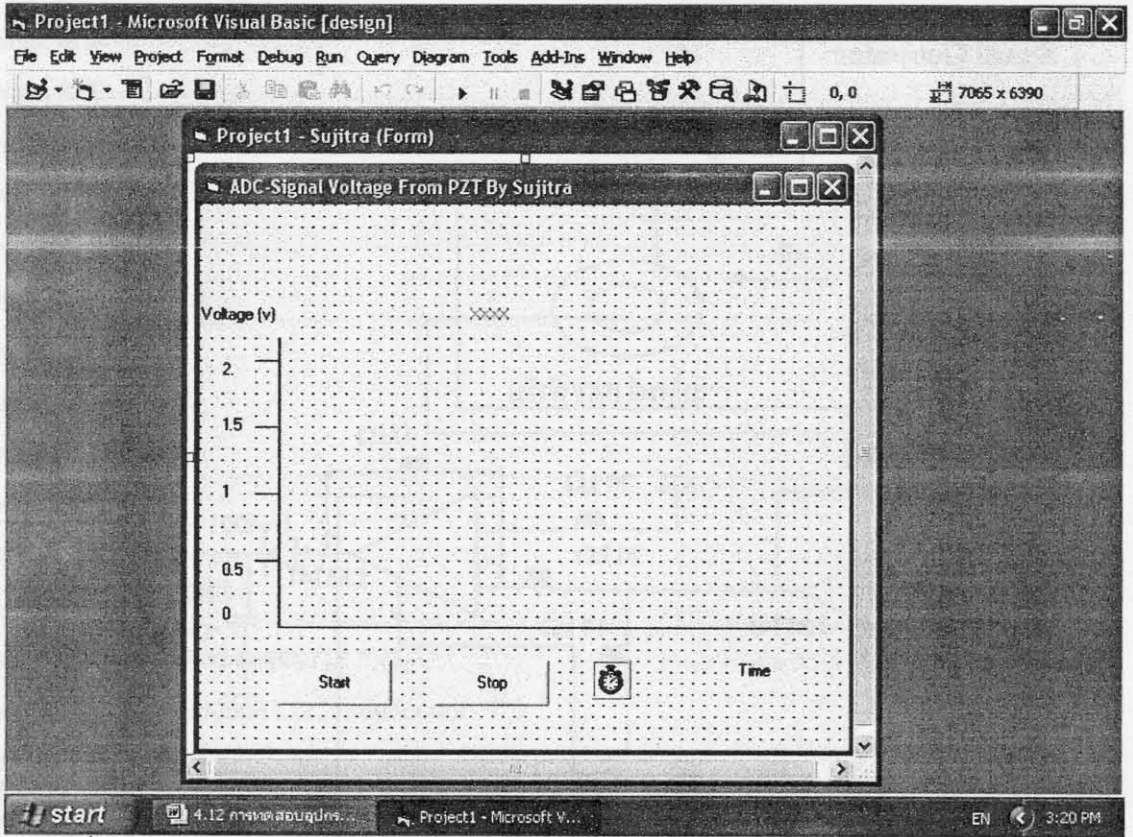
รูปที่ 9.6.5 แสดงการทดสอบอุปกรณ์ PZT เมื่อนำไปขยายด้วย Op Amp

เครื่องกำเนิดสัญญาณไฟฟ้า ส่งแรงดันไฟฟ้ามาให้อุปกรณ์ PZT ตัวส่ง อุปกรณ์จะสั่นเกิดเป็นคลื่น (indirect effect) คลื่นเคลื่อนที่ไปหาอุปกรณ์ PZT ตัวรับ มีแรงดันไฟฟ้าเกิดที่อุปกรณ์ตัวรับนี้ (direct effect) เนื่องจากแรงดันไฟฟ้า มีค่าต่ำเป็น mV ต้องนำไปขยายด้วย Op Amp แล้วส่งผ่านไดโอด 1N4001 เพื่อแปลง V_{ac} เป็น V_{dc} ส่งเข้า CH0 ของ ET-AD12 Board ผ่าน Printer port เข้าคอมพิวเตอร์ แสดงผลเป็นกราฟ (ใช้ Visual Basic)

2) เขียนโปรแกรมสำหรับการวัดอุปกรณ์ PZT โดยใช้โปรแกรม Visual Basic

เปิด Visual Basic 6.0 แล้วเลือกสร้างแอปพลิเคชันแบบ Standard Exe

เมื่อปรากฏฟอร์มขึ้นให้ใส่คอนโทรลลงบนฟอร์มดังรูปที่ 9.6.6

Caption = "Stop"
Height = 495
Left = 2520
TabIndex = 1
Top = 4920
Width = 1215

End

Begin VB.CommandButton Command 1

Caption = "Start"
Height = 495
Left = 840
TabIndex = 0
Top = 4920
Width = 1215

End

Begin VB.Label Label 20

Caption = "0"
Height = 255
Left = 240
TabIndex = 9
Top = 4320
Width = 375

End

Begin VB.Line Line 7

X1 = 860
X2 = 860
Y1 = 4560
Y2 = 4580

End

Begin VB.Line Line 5

X1 = 600
X2 = 840
Y1 = 2400
Y2 = 2400

End

Begin VB.Line Line 4

```
X1          = 600
X2          = 840
Y1          = 3840
Y2          = 3840
```

End

Begin VB.Line Line3

```
X1          = 600
X2          = 840
Y1          = 3120
Y2          = 3120
```

End

Begin VB.Line Line 27

```
X1          = 600
X2          = 840
Y1          = 1680
Y2          = 1680
```

End

Begin VB.Line Line 2

```
X1          = 6480
X2          = 840
Y1          = 4560
Y2          = 4560
```

End

Begin VB.Line Line 1

```
X1          = 840
X2          = 840
Y1          = 1440
Y2          = 4560
```

End

Begin VB.Label Label 8

```
Caption      = "XXXX"
ForeColor    = &H80000015&
Height       = 255
Left         = 2880
TabIndex     = 8
Top          = 1080
```

Width = 855

End

Begin VB.Label Label 7

Caption = "Time (s)"

Height = 255

Left = 5760

TabIndex = 7

Top = 4920

Width = 615

End

Begin VB.Label Label 6

Caption = "Voltage (v)"

Height = 255

Left = 0

TabIndex = 6

Top = 1080

Width = 975

End

Begin VB.Label Label 5

Caption = "2."

Height = 255

Left = 240

TabIndex = 5

Top = 1680

Width = 255

End

Begin VB.Label Label 4

Caption = "1.5"

Height = 255

Left = 240

TabIndex = 4

Top = 2280

Width = 255

End

Begin VB.Label Label 3

Caption = "1"

```

Height      = 255
Left        = 240
TabIndex    = 3
Top         = 3000
Width       = 135

```

```
End
```

```
Begin VB.Label Label 1
```

```

Caption      = "0.5"
Height       = 255
Left         = 240
TabIndex     = 2
Top          = 3840
Width        = 255

```

```
End
```

```
End
```

เขียนโค้ดคำสั่งเพื่อควบคุมการทำงานของการ์ดทดสอบรูปทรง PZT

'ADC-Signal Voltage From PZT

```
Private Declare Function Inp Lib "inout32.dll" Alias "Inp32" (ByVal PortAddress As Integer) As Integer
```

```
Private Declare Sub Out Lib "inout32.dll" Alias "Out32" (ByVal PortAddress As Integer, ByVal Value As Integer)
```

```
Public pwrite As Integer
```

```
Public pread As Integer
```

```
Public ch0buff As Integer
```

```
Public ad0buff As Integer
```

```
Public i As Integer
```

```
Private Sub Form_Load()
```

```
ScaleMode = 3
```

```
DrawWidth = 2
```

```
pwrite = &H378
```

```
pread = &H379
```

```
Timer1.Enabled = False
```

```
End Sub
```

```
Private Sub Command1_Click()
```

```
Timer1.Enabled = True
```


Sujitra.Refresh

End Sub

Private Sub Command2_Click()

Timer1.Enabled = False

End Sub

Private Sub Timer1_Timer()

For i = 56 To 400

Out pwrite, &HB

Out pwrite, &H3

Out pwrite, &H1

Out pwrite, &H3

Out pwrite, &H1

Out pwrite, &H3

Out pwrite, &H0

Out pwrite, &H2

Out pwrite, &H0

Out pwrite, &H2

ch0buff = 0

Out pwrite, &H1

For readcount = 1 To 12

Out pwrite, &H3

Out pwrite, &H1

Next readcount

For readcount = 1 To 12

ad0buff = (Inp(pread) And &H80) / (2 ^ 7)

ch0buff = ch0buff Or (ad0buff * (2 ^ (readcount - 1)))

Out pwrite, &H3

Out pwrite, &H1

Next readcount

Out pwrite, &HB

Label8.Caption = ch0buff

V = 100 + CInt(ch0buff / 20)

PSet (i, V), QBColor(10)

Next i

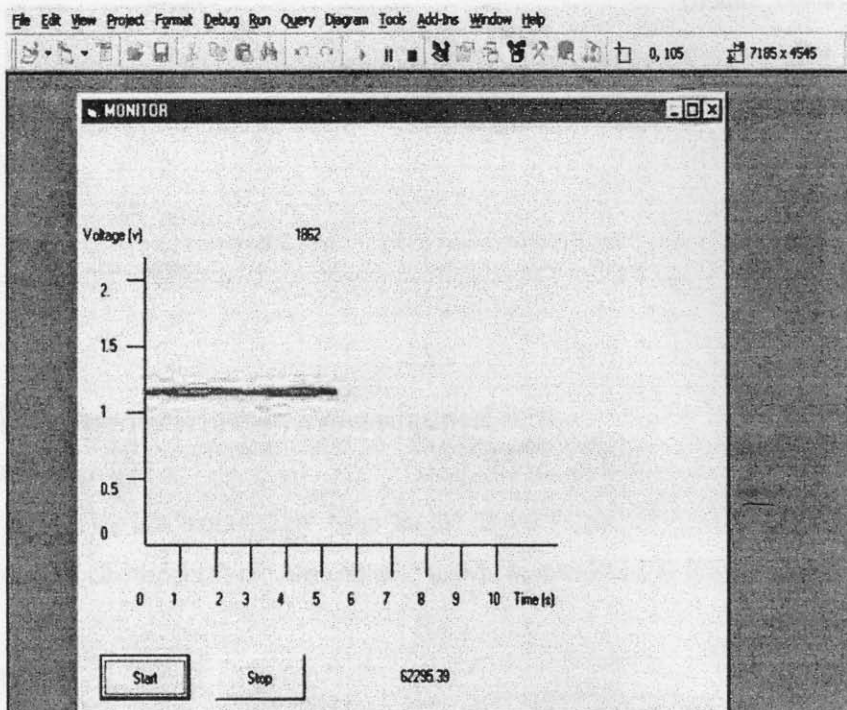
End Sub

3) สั่ง Run บันทึกผล

ผลการทดลอง

ก. ผลการป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงที่ปรับค่าได้เข้าคอมพิวเตอร์แสดงผลเป็นกราฟ

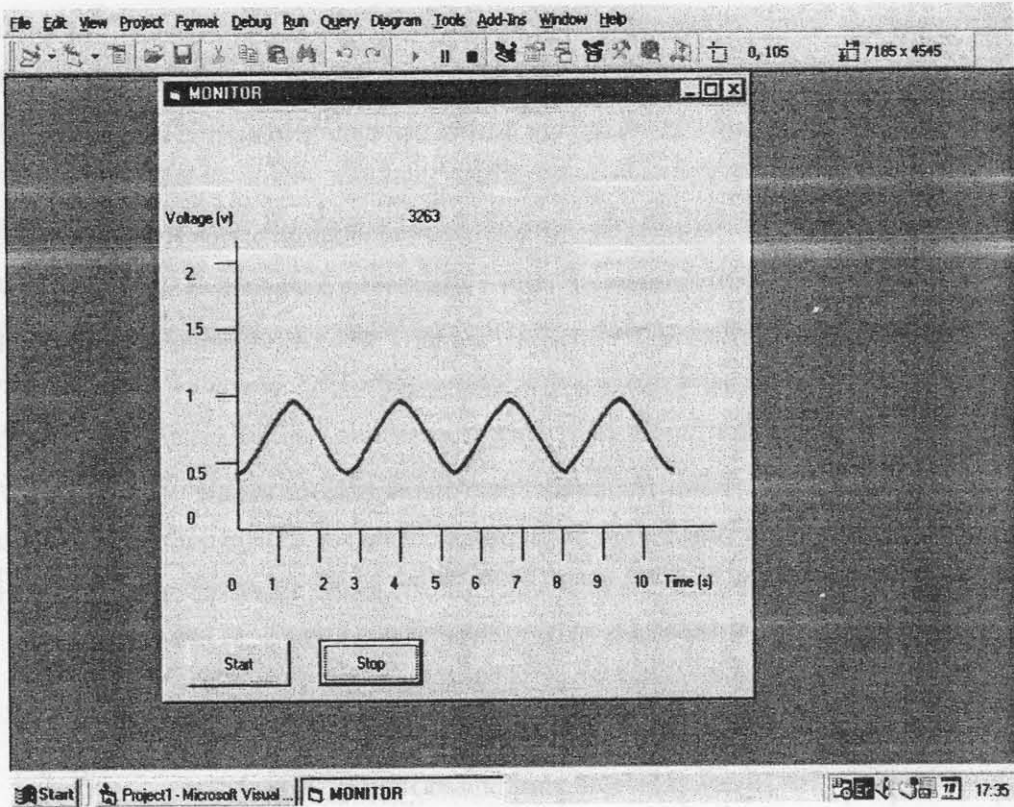
จากการเขียนโปรแกรมสำหรับการป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสตรงที่ปรับค่าได้เข้าคอมพิวเตอร์แสดงผลเป็นกราฟ โดยใช้ภาษาวิซวลเบสิก จะได้ กราฟแรงดันไฟฟ้าที่ขึ้นกับเวลาที่วัดได้จากคอมพิวเตอร์แสดงดังรูปที่ 9.6.7 พบว่า เมื่อเวลาเพิ่มขึ้น แรงดันไฟฟ้าจะไปตามค่าที่ปรับ

รูปที่ 9.6.7 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันไฟฟ้า (V) และเวลา (s) ที่แสดงบน

ข. ผลการป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับที่ปรับความถี่ (f) ได้เข้าคอมพิวเตอร์

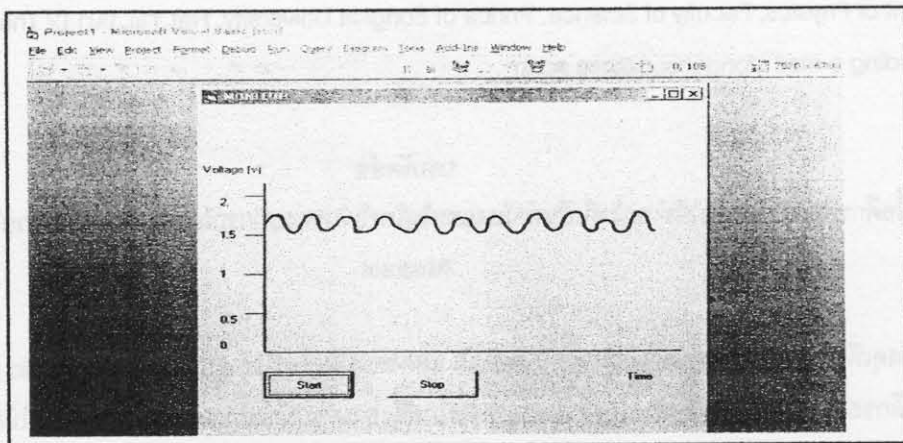
จากการเขียนโปรแกรมสำหรับการป้อนแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับที่ปรับความถี่ (f) ได้เข้าคอมพิวเตอร์ โดยใช้ภาษาวิซวลเบสิก จะได้กราฟแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับที่ปรับความถี่ (f) ได้ขึ้นกับเวลา ที่วัดได้จากคอมพิวเตอร์แสดงดังรูปที่ 9.6.8

รูปที่ 9.6.8 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันไฟฟ้า (V) และเวลา (s) ที่แสดงบนจอคอมพิวเตอร์

ค. ผลการทดสอบอุปกรณ์ PZT

จากการเขียนโปรแกรมสำหรับการทดสอบอุปกรณ์ PZT โดยใช้ภาษาวิชวลเบสิก จะได้ กราฟแรงดันไฟฟ้าขึ้นกับเวลาที่วัดได้จากคอมพิวเตอร์แสดงดังรูปที่ 9.6.9

รูปที่ 9.6.9 กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแรงดันไฟฟ้า (V) และเวลา (s) ที่แสดงบนจอคอมพิวเตอร์

วิเคราะห์ผลการทดลอง

การจ่ายสัญญาณไฟฟ้าเพื่อให้แรงดันไฟฟ้ามาเข้าอุปกรณ์ PZT ตัวส่ง พลังงานการสั่นจะส่งคลื่นเสียงเคลื่อนที่มากกระทบอุปกรณ์ PZT ตัวรับ สามารถปรับความถี่ของเครื่องกำเนิดสัญญาณไฟฟ้าแล้ววัดแรงดันไฟฟ้า V และกระแสไฟฟ้า I จากอุปกรณ์ PZT ตัวรับในช่วงความถี่นั้นได้

สรุปผลการทดลอง

แผงวงจรเชื่อมต่อกอมพิวเตอรืที่ได้จัดเตรียมและโปรแกรมที่เขียนขึ้น สามารถวัดปริมาณทางฟิสิกส์ได้หลายอย่าง เช่น แรงดันไฟฟ้า กระแสไฟฟ้า และความต้านทานไฟฟ้า นอกจากนี้ยังสามารถใช้ในการทดสอบสมบัติเชิงฟิสิกส์ได้อีกด้วย ได้แก่ อุปกรณ์ PZT

แผงวงจรเชื่อมต่อกอมพิวเตอรืที่ได้จัดเตรียมและโปรแกรมที่เขียนขึ้นสามารถนำไปใช้ทดลองสำหรับวิชาฟิสิกส์วัสดุได้ นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้ทดลองปรากฏการณ์ในวิชาอื่นๆ เช่น กลศาสตร์ แม่เหล็กไฟฟ้า ความร้อน แสง เสียง ได้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันและอุตสาหกรรมได้ ข้อดีของงานที่ทำ คือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นนี้ใช้ต้นทุนที่ต่ำเพียง 5000-10000 บาท เท่านั้น เป็นการประหยัดงบประมาณของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ์ ฟิสิกส์วัสดุเล็กโตเรเซรามิกส์ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

[Http://www.Ett.co.th](http://www.Ett.co.th), Manual of ET-AD12 board, 2005-2007.

List, F. A., 1996, An automated system for current-voltage characterization of ceramic superconductors, The Review of Scientific Instruments, 67(9) : 3187-3192.

Ota, S. B., 1994, The temperature dependence of the forward characteristics of 1N4007 silicon diode, The Review of Scientific Instruments, 65(10) : 3289-3290.

บทความ การทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ์

Thongchai Panmatarith

M.Sc. (Solid State Physics), Assoc. Prof., Materials Physics Laboratory,

Department of Physics, Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai, 90112 Thailand.

Corresponding e-mail : tongchai.p@psu.ac.th

บทคัดย่อ

เพื่อศึกษาการทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกด้วยโปรแกรมแลปวิว

Abstract

คำนำ

วัสดุเพียโซอิเล็กทริก (piezoelectric material) แสดงสมบัติเฟอร์โรอิเล็กทริก (ferroelectric property) โครงสร้างผลึกของสารเพียโซอิเล็กทริกเป็นแบบเพอรอฟสไกต์ซึ่งสามารถนำไปทำกระบวนการโพลงให้กลายเป็นเฟอร์โรอิเล็กทริกเซรามิกส์ การเกิดไฟฟ้าเฟอร์โรมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างผลึกและความสมมาตรของผลึก ปรากฏการณ์เพียโซอิเล็กทริกแบบตรงเป็นปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแรงเชิงกล (mechanical force) เป็นแรงดันไฟฟ้า (electric voltage) ปรากฏการณ์เพียโซอิเล็กทริกแบบย้อนเป็นปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแรงดันไฟฟ้า (electric voltage) เป็นแรงสั่นเชิงกล (mechanical vibration) การประยุกต์ใช้งานของวัสดุเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ อุปกรณ์ที่ทำมาจากสารเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ ไมโครโฟน (microphone), ลำโพง (loudspeaker) ไมโครโฟนทำหน้าที่แปลงสัญญาณเสียงให้เป็นสัญญาณไฟฟ้า ลำโพงทำหน้าที่แปลงสัญญาณไฟฟ้าให้เป็นสัญญาณเสียง

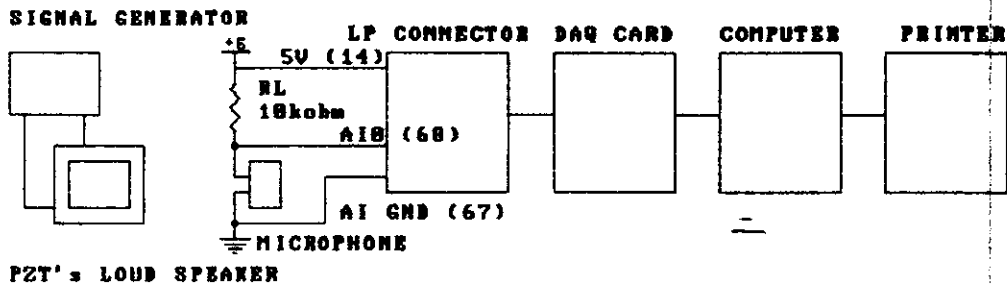
บทความนี้เป็นการศึกษาทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกด้วยโปรแกรม แลปวิว

วิธีการทดลอง

จัดวงจรดังรูปที่ 9.6.10 เครื่องกำเนิดสัญญาณไฟฟ้าจ่ายแรงดันไฟฟ้ามาให้อุปกรณ์ PZT ที่ทำหน้าที่เป็นลำโพง คลื่นเสียงที่เกิดขึ้นเดินทางผ่านอากาศมาที่คอนเดนเซอร์ไมโครโฟน ให้แรงดันไฟฟ้าที่ตกคร่อมไมโครโฟนนี้เข้า A10 ของ LP connector ผ่าน DAQ Card (PCI 6221) เข้าไปในคอมพิวเตอร์

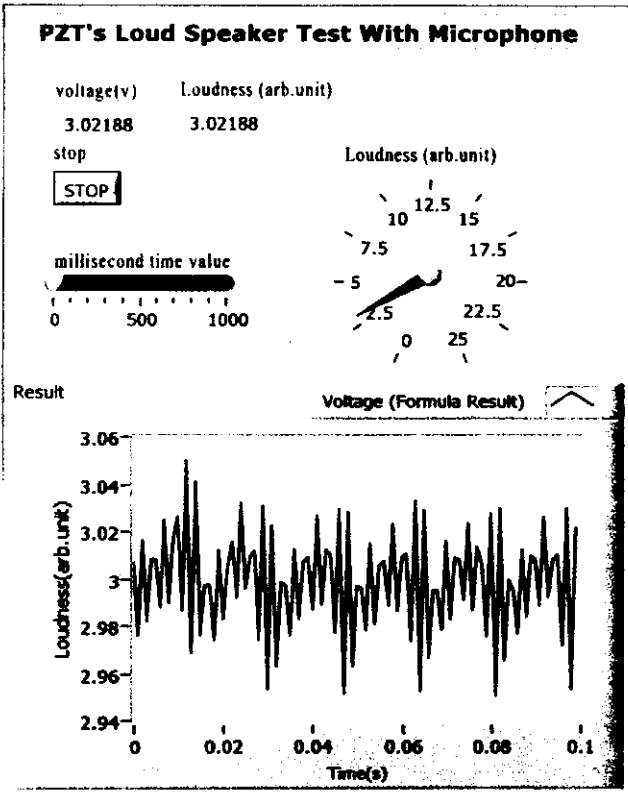
Front Panel และ Block Diagram แสดงดังรูปที่ 9.6.11 DAQ Assistant ทำหน้าที่อ่านแรงดันไฟฟ้า V คำนวณความดังของเสียง (loudness) ด้วย Formula แต่เนื่องจากไม่มีเครื่องมือปรับเทียบ ดังนั้นหน่วยของความดังของเสียงที่ใช้เป็น arb. unit Amplitude and Level Measurements ทำหน้าที่จัดปริมาณการวัดเป็นแบบ Mean (DC) แสดงแรงดันไฟฟ้าด้วย Numeric Indicator และแสดงกราฟ V vs t บนจอ ด้วย Waveform Graph Indicator Millisecond Multiple เป็นเวลาหน่วย Stop Button เป็น numeric control ทำหน้าที่เปิดปิดสวิตช์ While Loop ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานที่ซ้ำๆกัน สั่ง RUN เพื่อแสดงผลทั้งหมด สั่งพิมพ์ Front Panel และ Block Diagram ออกทาง Printer

PZT'S SPEAKER TEST WITH MICROPHONE

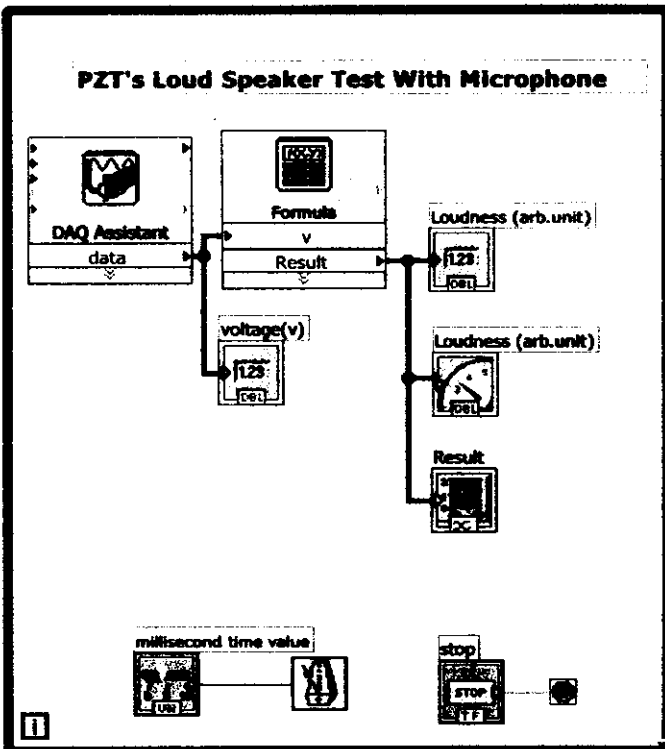

รูปที่ 9.6.10 การทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

Microphone-Loudness.vi
 D:\0-0a LV III\ááá\ADÇÑ' *Ø' -Öè 1#\Th-Microphone-Loudness.vi
 : modified on 12/15/2006 at 7:37 AM
 ted on 12/15/2006 at 7:38 AM

Th-Microphone-Loudness.vi
 D:\0-0a LV III\ááá\ADÇÑ' *Ø' -Öè 1#\Th-Microphone-Loudness.vi
 : modified on 12/15/2006 at 7:37 AM
 rinted on 12/15/2006 at 7:38 AM

รูปที่ 9.6.11 front Panel และ Block สำหรับการทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟน
 ของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ผลการทดลอง

ผลการทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกแสดงดังรูปที่ 9.6.11

วิเคราะห์ผลการทดลอง

ผลการทดสอบให้ทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกซึ่งบอกถึงการประยุกต์ใช้

สรุปผลการทดลอง

ระบบเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมด้วย LabVIEW สามารถแสดงการทำหน้าที่เป็นลำโพงและไมโครโฟนของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

เอกสารอ้างอิง

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ พิสิกส์วัสดุเล็กโตเรอามิกส์ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2548

[Http:// www.ni.com](http://www.ni.com), LabVIEW™ Basic I. Introduction Course Manual,

National Instruments Corporation, 1993-2001.

9.7 การทดสอบห้วงวัดการสั่น

บทความ การทดสอบห้วงวัดการสั่นที่ทำมาจากอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ

Thongchai Panmatarith

M.Sc. (Solid State Physics), Assoc. Prof., Materials Physics Laboratory,

Department of Physics, Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai, 90112 Thailand.

Corresponding e-mail : tongchai.p@psu.ac.th

บทคัดย่อ

ได้ทดสอบห้วงวัดการสั่นที่ทำมาจากอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

Abstract

Vibration sensor made from piezoelectric device was tested.

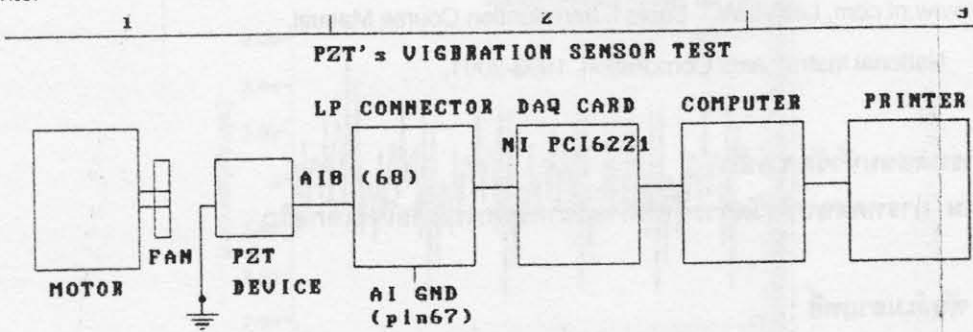
คำนำ

วัสดุเพียโซอิเล็กทริก (piezoelectric material) แสดงสมบัติเฟอร์โรอิเล็กทริก (ferroelectric property) โครงสร้างผลึกของสารเพียโซอิเล็กทริกเป็นแบบเพอโรฟสไกต์ซึ่งสามารถนำไปทำกระบวนการโพลงให้กลายเป็นเฟอร์โรอิเล็กทริกเซรามิกส์ การเกิดไฟฟ้าเฟอร์โรมีความเกี่ยวข้องกับโครงสร้างผลึกและความสมมาตรของผลึก ปรากฏการณ์เพียโซอิเล็กทริกแบบตรงเป็นปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแรงเชิงกล (mechanical force) เป็นแรงดันไฟฟ้า (electric voltage) ปรากฏการณ์เพียโซอิเล็กทริกแบบย้อนเป็นปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแรงดันไฟฟ้า (electric voltage) เป็นแรงสั่นเชิงกล (mechanical vibration) การประยุกต์ใช้งานของวัสดุเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ อุปกรณ์ที่ทำมาจากสารเพียโซอิเล็กทริก ได้แก่ ไมโครโฟน (microphone), ลำโพง (loudspeaker) ไมโครโฟนทำหน้าที่แปลงสัญญาณเสียงให้เป็นสัญญาณไฟฟ้า การทำงานของอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกให้เป็นไมโครโฟนสามารถประยุกต์ทำเป็นห้วงวัดการสั่น บทความนี้เป็นการศึกษาทดสอบห้วงวัดการสั่นที่ทำมาจากอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริก

วิธีการทดลอง

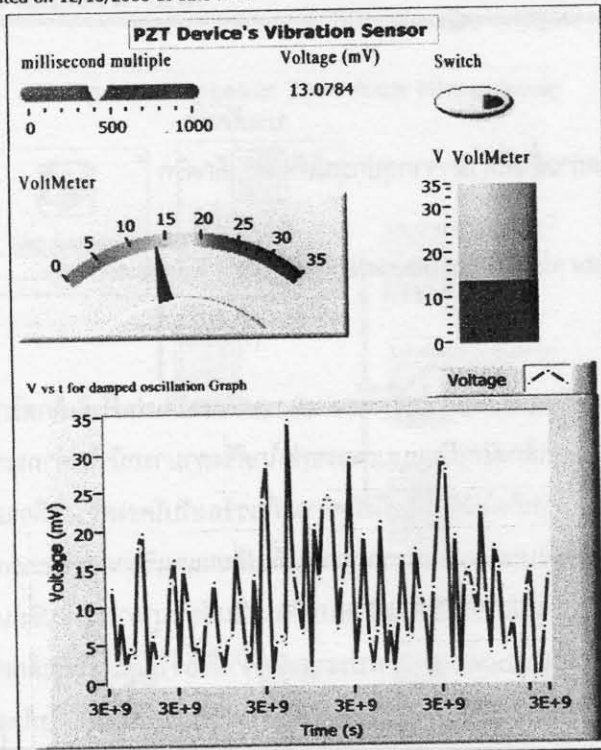
จัดชุดทดลองดังรูปที่ 9.7.1 จ่ายไฟฟ้า 5 V ให้มอเตอร์หมุน โบริดจะเสียดสีกับอุปกรณ์ PZT อุปกรณ์จะสั่น มี แรงดันไฟฟ้าเกิดขึ้น ส่งแรงดันไฟฟ้า V เข้า AI0 ของ LP connector ผ่าน DAQ Card เข้าคอมพิวเตอร์

Front Panel และ Block Diagram แสดงดังรูปที่ 9.7.2 DAQ Assistant ทำหน้าที่อ่านแรงดันไฟฟ้า V ขยายแรงดันไฟฟ้านี้ด้วย Multiply x1000 ทำแรงดันไฟฟ้าให้เป็นค่าบวกด้วย Absolute value แสดงแรงดันไฟฟ้าด้วย Numeric Indicator และแสดงกราฟ V vs t บนจอ ด้วย Waveform Graph Indicator ส่งเข้า Amplitude and Level Measurements เพื่อจัดปริมาณการวัดเป็นแบบ Rms (เพื่อให้ค่านิ่งมากขึ้น) แล้วแสดงแรงดันไฟฟ้าด้วย Numeric Indicator Millisecond Multiple เป็นเวลาหน่วย Stop Button เป็น numeric control ทำหน้าที่เปิดปิดสวิตช์ While Loop ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานที่ซ้ำๆกัน สั่ง RUN เพื่อแสดงผลทั้งหมด สั่งพิมพ์ Front Panel และ Block Diagram ออกทาง Printer

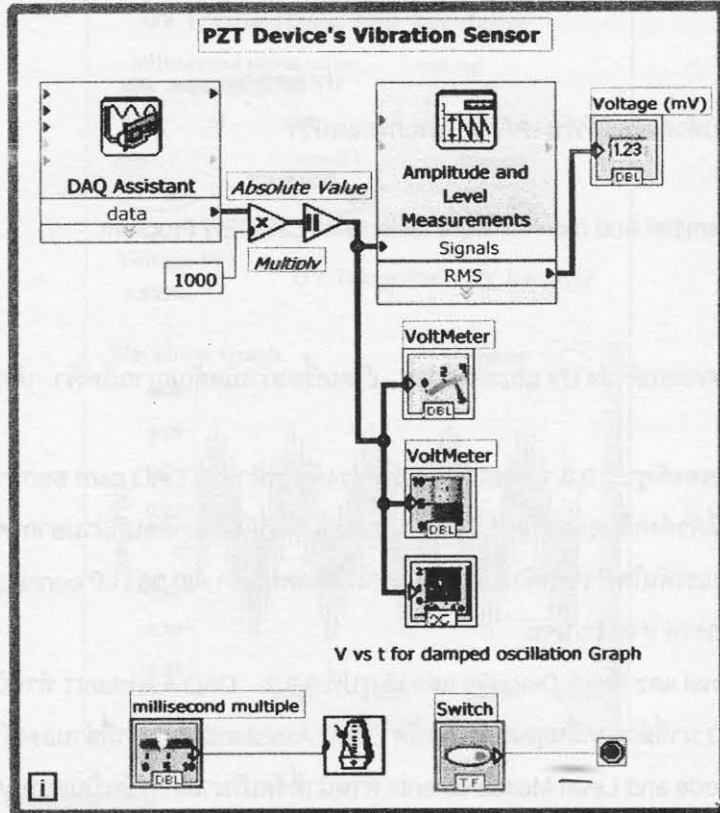
รูปที่ 9.7.1 การจัดชุดการทดลองสำหรับการทดสอบหัววัดการสั่น

h-PZT Device's Vibration Sensor.vi
 D:\0-0a LV iii áóáÁÐÇÑ' áø' ·Öè 2 #\Th-PZT Device's Vibration Sensor.vi
 Last modified on 12/10/2006 at 12:54 PM
 Printed on 12/10/2006 at 12:54 PM

Th-PZT Device's Vibration Sensor.vi
 D:\0-0a LV III\000a\A\DC\N\ a\ -\Oè 2 #\Th-PZT Device's Vibration Sensor.vi
 Last modified on 12/10/2006 at 12:54 PM
 Printed on 12/10/2006 at 12:54 PM

รูปที่ 9.7.2 Front Panel และ Block Diagram สำหรับการทดสอบหัววัดการสั่น

ผลการทดลอง

ผลการทดสอบหัววัดการสั่นแสดงดังรูปที่ 9.7.2

วิเคราะห์ผลการทดลอง

ผลการทดสอบหัววัดการสั่นใช้ตรวจจัดการสั่นของเครื่องยนต์และการเดินของหัวใจ

สรุปผลการทดลอง

อุปกรณ์ PZT สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นหัววัดการสั่นได้

เอกสารอ้างอิง

Moulson, A.J. and Herbert, J.M. Electroceramics. Chapman & Hall, London, 1990.

Tandon, R.P., 1993. Dielectric, piezoelectric and acoustic properties of high performance piezorubber composite hydrophone. J. Mater. Sci. Lett. 12 : 1182-1184.

9.8 การทดสอบตัวส่งและตัวรับ UV

บทความ การทดสอบตัวส่งและตัวรับ UV ด้วยโปรแกรมแลปวิว

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ์

Thongchai Panmatarith

M.Sc. (Solid State Physics), Assoc. Prof., Materials Physics Laboratory,

Department of Physics, Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai, 90112 Thailand.

Corresponding e-mail : tongchai.p@psu.ac.th

บทคัดย่อ

ได้ทดสอบตัวส่งและตัวรับ UV ด้วยโปรแกรมแลปวิว

Abstract

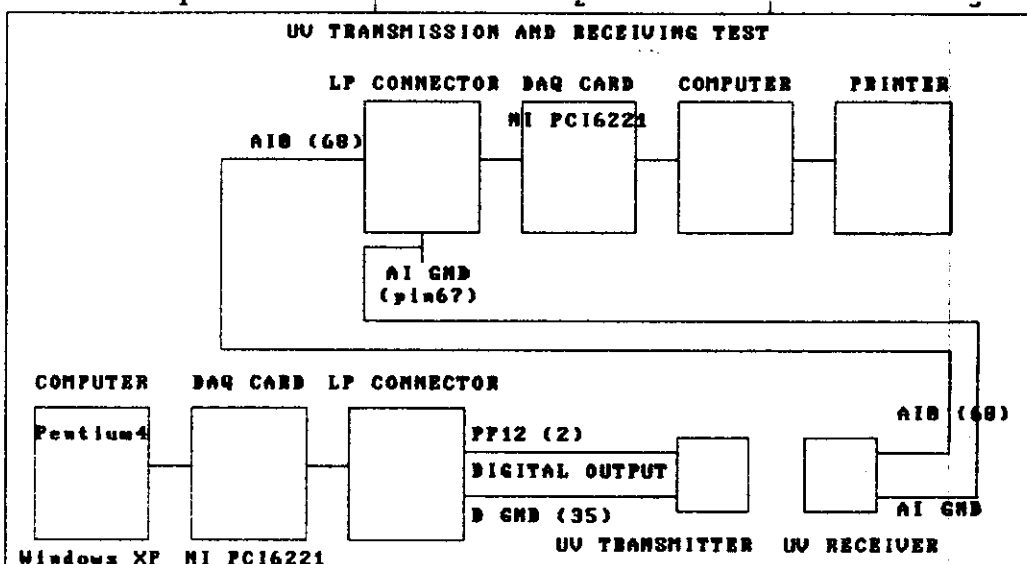
UV transmitter and receiver were tested with LabVIEW Program

คำนำ

หลักการทดสอบตัวส่ง UV และตัวรับ UV เปิดเครื่องกำเนิดสัญญาณไฟฟ้า เกิดภาพบนจอของสซิลโลสโคป
วิธีการทดลอง

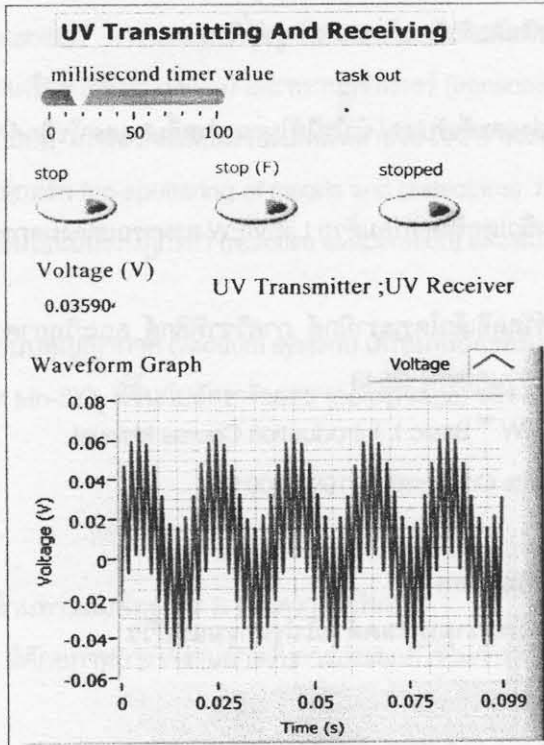
จัดชุดทดลองดังรูปที่ 9.8.1 คอมพิวเตอร์ส่งแรงดันไฟฟ้าผ่าน DAQ card ออกทาง PFI12 และ D GND ของ Lp connector มาที่ตัวส่งคลื่นอุลตราไวโอเลต (UV transmitter) คลื่นเคลื่อนที่ผ่านอากาศมาที่ตัวรับคลื่นอุลตราไวโอเลต (UV receiver) ส่งแรงดันไฟฟ้าจากตัวรับคลื่นอุลตราไวโอเลตมาเข้า AI0 ของ LP connector ผ่าน DAQ Card เข้าคอมพิวเตอร์แสดงกราฟ V vs t บนจอ

Front Panel และ Block Diagram แสดงดังรูปที่ 9.8.2 DAQ Assistant1 ทำหน้าที่รับแรงดันไฟฟ้าที่มาจาก PFI12 และ D GND มาที่ตัวส่งคลื่นอุลตราไวโอเลต DAQ Assistant2 ทำหน้าที่อ่านแรงดันไฟฟ้า V แสดงผลด้วย Graph Indicator Amplitude and Level Measurements ทำหน้าที่จัดปริมาณการวัดเป็นแบบ Mean (DC) แล้ว แสดงผลด้วย Numeric Indicator Millisecond Multiple เป็นเวลาหน่วง Stop Button เป็น numeric control ทำหน้าที่เปิดปิดสวิตซ์ While Loop ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานที่ซ้ำๆกัน สั่ง RUN เพื่อแสดงผลทั้งหมด สั่งพิมพ์ Front Panel และ Block Diagram ออกทาง Printer

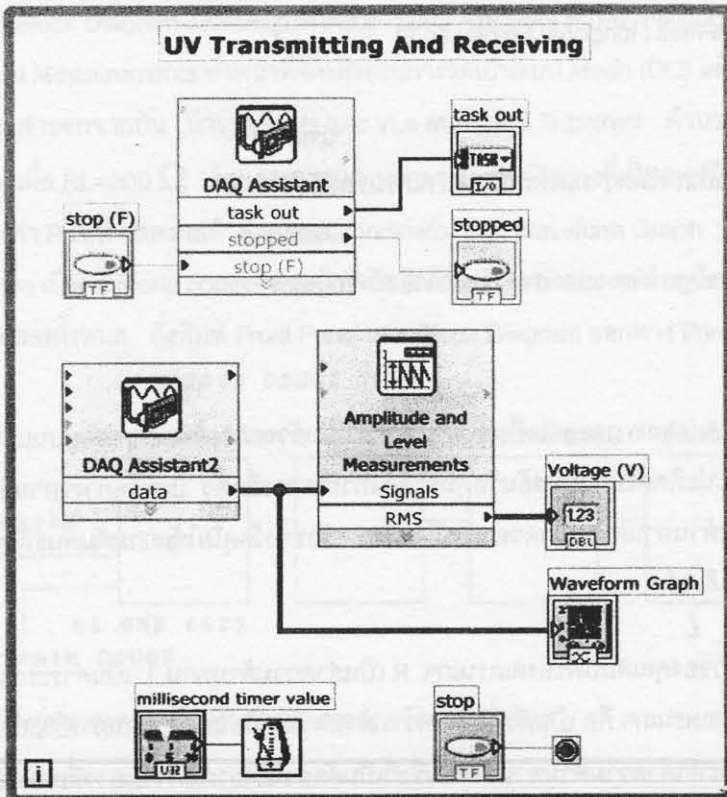

รูปที่ 9.8.1 การจัดการชุดทดลองสำหรับการทดสอบตัวส่งและตัวรับ UV

-ÈèšáĀĐĀÑ° UV.vi
 \0-0a LV ĩĩĩá°°áĀĐÇÑ' ¢Đ' ·Ōè 3#\Th-ÈèšáĀĐĀÑ° UV.vi
 st modified on 12/14/2006 at 8:59 AM
 inted on 12/14/2006 at 8:59 AM

Th-ÈèšáĀĐĀÑ° UV.vi
 D:\0-0a LV ĩĩĩá°°áĀĐÇÑ' ¢Đ' ·Ōè 3#\Th-ÈèšáĀĐĀÑ° UV.vi
 Last modified on 12/14/2006 at 8:59 AM
 Printed on 12/14/2006 at 8:59 AM

รูปที่ 9.8.2 Front Panel และ Block Diagram สำหรับการทดสอบตัวส่งและตัวรับ UV

ผลการทดลอง

ผลการทดสอบตัวส่งและตัวรับ UV แสดงดังรูปที่ 9.8.2

วิเคราะห์ผลการทดลอง

ผลการทดสอบตัวส่งและตัวรับ UV นำไปใช้ในการส่งคลื่นอุลตราโซนิคส์

สรุปผลการทดลอง

ระบบเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมด้วย LabVIEW สามารถแสดงผลการทดสอบตัวส่งและตัวรับ UV

เอกสารอ้างอิง

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ์ ฟิสิกส์วัสดุเล็กโตเรซามิกส์ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2548

Http:// www.ni.com, LabVIEW™ Basic I. Introduction Course Manual,

National Instruments Corporation, 1993-2001.

9.9 การทดสอบเกจวัดความเครียด

บทความ การทดสอบเกจวัดความเครียดด้วยโปรแกรมแลปวิว

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ์

Thongchai Panmatarith

M.Sc. (Solid State Physics), Assoc. Prof., Materials Physics Laboratory,

Department of Physics, Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai, 90112 Thailand.

Corresponding e-mail : tongchai.p@psu.ac.th

บทคัดย่อ

ได้ทดสอบเกจวัดความเครียดด้วยโปรแกรมแลปวิว

Abstract

Strain gauge was tested with LabVIEW Program

คำนำ

สเตรนเกจ (strain gauge) เป็นอุปกรณ์ที่ประกอบด้วยลวดเส้นเล็กๆขดอยู่บนแผ่นกระดาษหรือพลาสติกบางๆ เมื่อต้องการใช้ก็จะปะติดลงบนแผ่นชิ้นวัสดุที่จะต้องการวัดการยืดตัว บิดหรือการขยายตัว โดยคุณสมบัติของสเตรนเกจ จะเปลี่ยนค่าความต้านทานตามขนาดของการยืดหรือหดตัวของวัสดุโยให้ความสัมพันธ์ดังนี้

$$\frac{\Delta R}{R} = \frac{K \Delta L}{L}$$

เมื่อ K เป็นค่าคงตัวของคุณสมบัติของสเตรนเกจ R เป็นค่าความต้านทาน L เป็นค่าระยะทางที่ยืดหรือหดตัว ประโยชน์หลักของสเตรนเกจ คือ เป็นตัวที่ให้ค่าความต้านทานเปลี่ยนแปลงตามการยืดหรือหดตัวของวัสดุที่ต้องการวัด ในการวัดนั้นเราก็จะหาค่าความต้านทานที่เพิ่มขึ้นซึ่งก็เป็นสัดส่วนเดียวกับความยาวที่เพิ่มขึ้น ทำให้เรานำค่าความยาวที่เพิ่มขึ้นนี้ไปใช้ประโยชน์อื่น เช่น วัดความเค้นหรือความเครียดในคานเสาหรือโครงสร้างงานโยธา การวัดนั้นเราจะนำ สเตรนเกจประกบติดกับคานหรือเสาที่ต้องการวัดแล้วใช้บริดจ์วัดค่าความต้านทานที่เปลี่ยนไป

ฟิล์มเซอรัม (cermet film) เป็นวัสดุผสมระหว่างโลหะกับไดอิเล็กตริก (metal-dielectric composite) ฟิล์มเซอรัมนี้มีสมบัติที่สำคัญ เช่น สภาพต้านทานไฟฟ้ามีค่าสูงที่ควบคุมได้ สัมประสิทธิ์อุณหภูมิของความต้านทาน (TCR) และสมบัติที่เสถียรภาพดี (good stability) การประยุกต์ใช้ของฟิล์มเซอรัม เช่น ตัวต้านทานในไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (microelectronics) เกจวัดความเครียด (strain gauge) และทรานสซีฟเวอร์ (transceiver) ฟิล์มเซอรัมสามารถแสดงค่า TCR ที่เป็นบวก และ TCR ที่เป็นลบ การเตรียมฟิล์มเซอรัมมีหลายวิธี เช่น การระเหยเป็นไอร่วม (co-evaporation) สเป็คเตอริงร่วมของโลหะและไดอิเล็กตริก (co-sputtering of metals and dielectrics) การระเหยเป็นไอแบบชั่วคราวเดียว (flash evaporation) การระเหยเป็นไอแบบไวปฏิกิริยา (reactive evaporation) และสเป็คเตอริงแบบไวปฏิกิริยา (reactive sputtering) (Rajanna, 1993)

ใช้วิธีการระเหยร่วมในระบบสุญญากาศ (vacuum system) เตรียมฟิล์มเซอรัม Mn-SiO₂ วัดตัวประกอบเกจ (gauge factor) ของฟิล์มเซอรัม Mn-SiO₂ ที่ขึ้นกับอัตราร้อยละ (percentage) ของ SiO₂ คำนวณหาตัวประกอบเกจ (F) จากสมการ

$$F = \frac{(\Delta R / R)}{\epsilon}$$

เมื่อ $\Delta R/R$ เป็นการเปลี่ยนความต้านทานสัมพัทธ์และ ϵ เป็นความเครียด

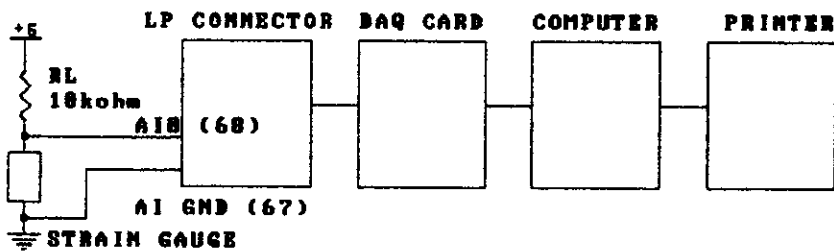
ฟิล์มเซอรัม Mn-SiO₂ มีศักยภาพการใช้งานสำหรับการประยุกต์ใช้ในการทำเกจวัดความเครียด

วิธีการทดลอง

จัดวงจรดังรูปที่ 9.9.1 แหล่งจ่ายแรงดันไฟฟ้า 5 V จ่ายกระแสไฟฟ้าไหลผ่านตัวต้านทาน 10 k Ω และสเตรนเกจ ทำให้มีแรงดันไฟฟ้าตกคร่อมสเตรนเกจเท่ากับ V ให้แรงดันไฟฟ้าตกคร่อม V เข้า AI0 ของ LP connector ผ่าน DAQ Card (PCI 6221) เข้าไปในคอมพิวเตอร์ สั่งให้แสดงแรงดันไฟฟ้าตกคร่อมสเตรนเกจที่ขึ้นกับเวลา (V vs t)

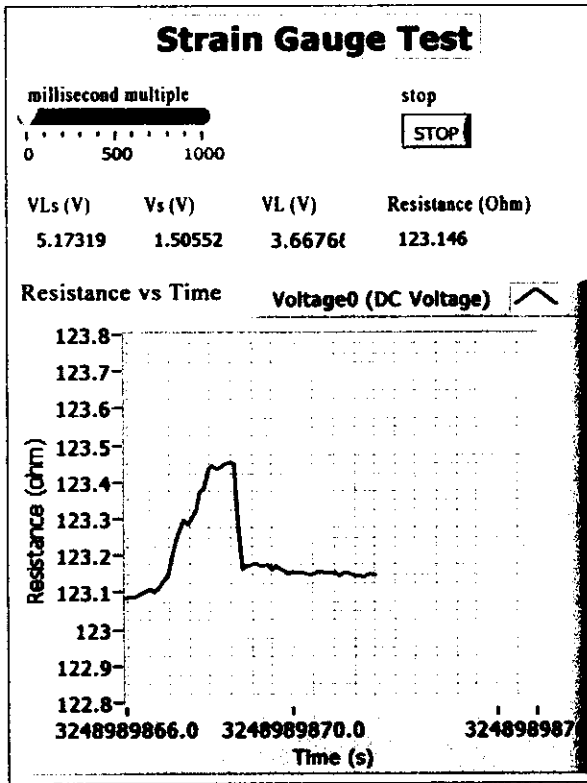
Front Panel และ Block Diagram แสดงดังรูปที่ 9.9.2 DAQ Assistant ทำหน้าที่อ่านแรงดันไฟฟ้า Vs และ VLs Amplitude and Level Measurements ทำหน้าที่จัดปริมาณการวัดเป็นแบบ Mean (DC) แล้วส่งมาที่ Split signal เพื่อแยกแรงดันไฟฟ้าทั้งสองค่าออกจากกัน นำแรงดัน Vs และ VLs ลบกันด้วย Subtract คำนวณกระแสไฟฟ้า IL=VL/RL=Is ด้วย Divide เมื่อ RL=300 Ω คำนวณความต้านทานของสารตัวอย่างที่เป็นเทอร์มิสเตอร์เชิงการค่าด้วย Divide (R=Vs/Is=V/I) ส่งค่า R ไปที่ แสดงผลด้วย Numeric Indicator และ Waveform Graph Millisecond Multiple เป็นเวลาหน่วย Stop Button เป็น numeric control ทำหน้าที่เปิดปิดสวิตช์ While Loop ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานที่ซ้ำๆกัน สั่ง RUN เพื่อแสดงผลทั้งหมด สั่งพิมพ์ Front Panel และ Block Diagram ออกทาง Printer

STRAIN GAUGE TEST

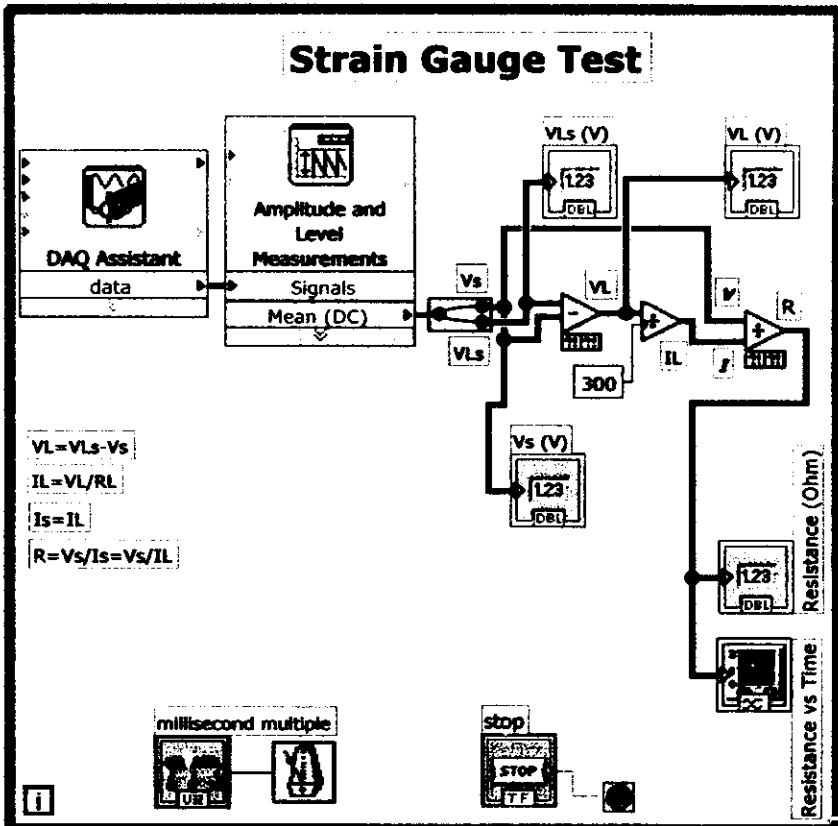

รูปที่ 9.9.1 การจัตุขการทดลองสำหรับการทดสอบเกจวัดความเครียด

Strain Gauge.vi
 D:\0-0a LV \iii\000\ADON\ ๑๑' -๐๕ 3#\Th-Strain Gauge.vi
 Last modified on 12/14/2006 at 1:12 PM
 Printed on 12/14/2006 at 1:12 PM

Strain Gauge.vi
 D:\0-0a LV \iii\000\ADON\ ๑๑' -๐๕ 3#\Th-Strain Gauge.vi
 Last modified on 12/14/2006 at 1:12 PM
 Printed on 12/14/2006 at 1:13 PM

รูปที่ 9.9.2 Front Panel และ Block diagram สำหรับการทดสอบเกจวัดความเครียด

ผลการทดลอง

ผลการทดสอบแถววัดความเครียดแสดงดังรูปที่ 9.9.2

วิเคราะห์ผลการทดลอง

ผลการทดสอบแถววัดความเครียดนำไปใช้ในการวัดความเครียดที่เกิดขึ้นในวัสดุ

สรุปผลการทดลอง

ระบบเชื่อมต่อคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมด้วย LabVIEW สามารถแสดงการทดสอบแถววัดความเครียด

เอกสารอ้างอิง

ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ์ พิสิทธ์วัสดุอิเล็กทรอนิกส์ โทรเชรามิกส์ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2548

Http:// www.ni.com, LabVIEW™ Basic I. Introduction Course Manual,

National Instruments Corporation, 1993-2001.

9.10 การวัดความดังของเสียงจากลำโพงพีแชนต์ที่ด้วยคอนเดนเซอร์ไมโครโฟน**บทความ การวัดความดังของเสียงจากลำโพงพีแชนต์ที่ด้วยคอนเดนเซอร์ไมโครโฟนด้วยโปรแกรมแลปวิว****ธงชัย พันธุ์เมธาฤทธิ์**

Thongchai Panmatarith

M.Sc. (Solid State Physics), Assoc. Prof., Materials Physics Laboratory,

Department of Physics, Faculty of Science, Prince of Songkla University, Hat Yai, 90112 Thailand.

E-mail : tongchai.p@psu.ac.th

บทคัดย่อ

ได้วัดความดังของเสียงจากลำโพงพีแชนต์ที่ด้วยคอนเดนเซอร์ไมโครโฟนด้วยโปรแกรมแลปวิว

Abstract

Sound loudness of sound from PZT loudspeaker was measured by condenser microphone with LabVIEW Program

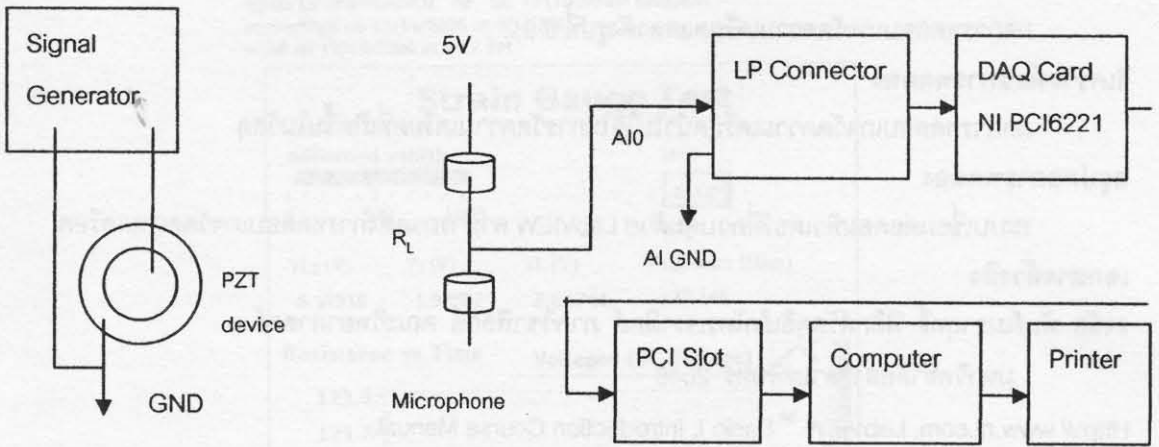
คำนำ

ลำโพงพีแชนต์ (PZT loudspeaker) ทำหน้าที่แปลงสัญญาณไฟฟ้าให้เป็นสัญญาณเสียง การวัดเสียง (sound measurement) จะใช้คอนเดนเซอร์ไมโครโฟน ระดับความดังของเสียง [sound pressure level (SPL)] มีสูตรดังสมการ

$$SPL = 20 \log_{10} \frac{P}{0.0002}, dB$$

วิธีการทดลอง

จุดจุดการทดลองดังรูปที่ 9.10.1 จ่ายแรงดันไฟฟ้าจากเครื่องกำเนิดสัญญาณไฟฟ้ามาที่อุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกเชิงการค้ำ เกิดการแปลงแรงดันไฟฟ้าเป็นการสั่นเชิงกลตามหลักการของปรากฏการณ์แบบย้อนกลับ คลื่นจากอุปกรณ์เพียโซอิเล็กทริกเคลื่อนที่ไปตกกระทบคอนเดนเซอร์ไมโครโฟน แรงดันไฟฟ้าตกคร่อมไมโครโฟนนี้ (V) จะเปลี่ยนแปลงตามเวลา (t) ให้แรงดันไฟฟ้า V นี้เข้า A10 ของ LP connector ผ่าน DAQ Card เข้าคอมพิวเตอร์ แปลงแรงดันไฟฟ้า (V) นี้เป็นความดังของเสียง (sound loudness, SL) (รูปที่ 9.10.2)

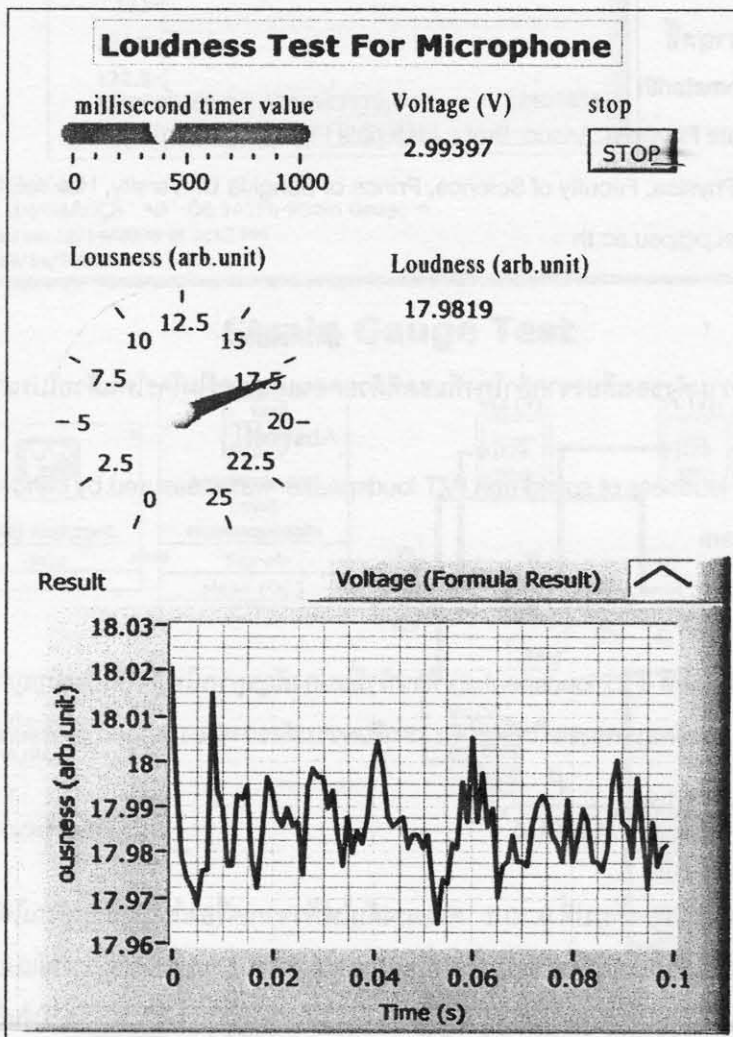
รูปที่ 9.10.1 การจัดชุดการทดลองสำหรับการวัดความดังของเสียงจากลำโพงพีแชนด์ที่
ด้วยคอนเดนเซอร์ไมโครโฟน

Microphone.vi

D:\0-0a ๑๙ Mid Term ๓๔๐, 2-2549\Norma-Ampol\Microphone.vi

Last modified on 11/29/2006 at 2:01 PM

Printed on 11/29/2006 at 2:02 PM

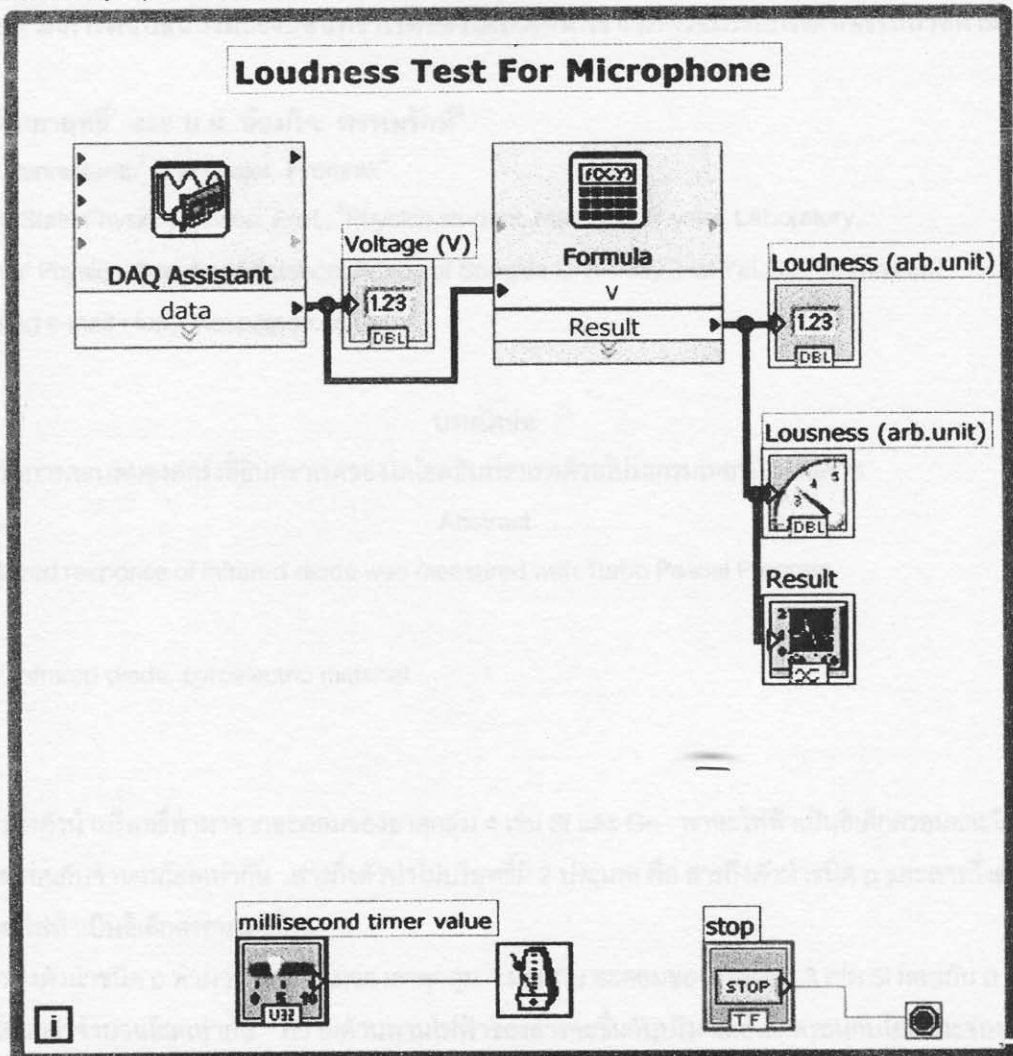

Microphone.vi

D:\0-0a áÀ» Mid Term ๓๑๑, 2-2549\Norma-Ampol\Microphone.vi

Last modified on 11/29/2006 at 2:01 PM

Printed on 11/29/2006 at 2:03 PM

รูปที่ 9.10.1 การวัดความดังของเสียงจากลำโพงพีแชนด์ที่ด้วยคอนเดนเซอร์ไมโครโฟน

ผลการทดลอง

ผลการวัดความดังของเสียงจากลำโพงพีแชนด์ที่ด้วยคอนเดนเซอร์ไมโครโฟนแสดงดังรูปที่ 9.10.1

วิเคราะห์การทดลอง

ผลการวัดความดังของเสียงจากลำโพงพีแชนด์ที่ด้วยคอนเดนเซอร์ไมโครโฟนจะตัดแปลงไปใช้ในปฏิบัติการฟิสิกส์

สรุปผลการทดลอง

ได้วิธีการวัดผลการวัดความดังของเสียงจากลำโพงพีแชนด์ที่ด้วยคอนเดนเซอร์ไมโครโฟน

เอกสารอ้างอิง

Moulson, A.J. and Herbert, J.M. Electroceramics. Chapman & Hall, London, 1990.